

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
41.	<p>13.4. Ziņojuma 3.3.4. nodaļā norādīts, ka olu pārstrādes tehnoloģisko iekārtu mazgāšanai izmantos <i>Clean in Place</i> tipa iekārtas. Nepieciešams precizēt, kādas ķīmiskās vielas un cik lielos daudzumos tiks izmantotas šajā procesā, kāda sastāva un temperatūras notekūdeņi veidosies, kāds ūdens daudzums tiks patērēts vienā tīrīšanas ciklā, jo attiecīgais Paredzētās darbības process radīs vienu no lielākajiem notekūdeņu daudzumiem, bet ķīmisko vielu lietojums var ietekmēt notekūdeņu attīrīšanas dūņu kvalitāti.</p>	<p>Olu pārstrādes tehnoloģisko iekārtu mazgāšanai tiks izmantoti tikai pārtikas rūpniecībā izmantojami tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļi. Tā kā šie līdzekļi ir vāji sārmaini vai vāji skābi (cikliski tiek mainīti, lai neradītu bakterioloģisko rezistenci), turklāt nepieciešami vien nelielos apjomos, jo tiek izmantoti cikliski (pamatā reizi dienā), un pēc ekspozīcijas tiek noskaloti, t.i. atšķaidīti, šo līdzekļu novadīšana uz NAI kopējā ražošanas notekūdeņu plūsmā nevar ietekmēt notekūdeņu attīrīšanas dūņu kvalitāti, jo to koncentrācija ir pārāk maza. Turklāt atbilstoši NAI tehnoloģiskajam procesam pirms notekūdeņu attīrīšanas ar bioloģiskām metodēm tie nonāk akumulācijas tvertnē, kur notiek notekūdeņu koncentrāciju (un arī temperatūras) izlīdzināšana, pēc kā tiek veikta notekūdeņu ķīmiska priekšattīrīšana (cauruļu jaucējā), t.i. tiek veikts notekūdeņu pH korekcijas (pH regulēšanas), koagulācijas un flokulācijas process turpmākā notekūdeņu attīrīšanas procesa atvieglošanai ar bioloģiskām metodēm. Gan olu pārstrādes tehnoloģisko iekārtu, gan NAI tehnisko projektu izstrādes gaitā tiks precizēti konkrēti mazgāšanas līdzekļi un to apjomi, kas var būt izmantojami tehnoloģisko iekārtu mazgāšanai. Kopējais indikatīvais ķīmisko vielu patēriņš ir apkopots Ziņojuma 3.3.14. nodaļā.</p>
42.	<p>13.5. Ziņojumā norādīts, ka notekūdeņu avārijas noplūžu novēršanai "tiks izskatīta iespēja noslēgvārsta ierīkošanai Kompleksa teritorijā esošajā novadgrāvī/ novadcaurulē, kas tālāk savienojas ar ūdensnoteku "Babraunīca"". Ņemot vērā ražošanas notekūdeņu sastāvu un iespējamo kaitējumu videi, kāds var rasties šādu noplūžu gadījumā, risinājumam, kas uz laiku ļauj pilnībā pārtraukt notekūdeņu izplūdi vidē, jau sākotnēji būtu jābūt kā neatņemamai attīrīšanas iekārtu sastāvdaļai.</p>	<p>Saskaņā ar Ziņojuma 3.3.11. nodaļā aprakstīto NAI tehnoloģisko risinājumu neattīrītu notekūdeņu noplūdes vidē faktiski nav iespējamas, jo visas svarīgākās NAI iekārtu daļas un elementi drošības apsvērumu dēļ būs dublēti, NAI nav paredzēta apvadlīnija, kā arī tiks nodrošināta pietiekama bufertvertņu kapacitāte starp attīrīšanas procesa posmiem, lai iekārtu darbības laikā cita starpā būtu iespējams veikt to apkopes un remonta darbus, neapstādinot iekārtu darbu. NAI avārijas gadījumā to darbība tiks apturēta un nekavējoties tiks samazināta vai pārtraukta notekūdeņu veidošanās Kompleksa ražošanas posmos. Noslēgvārsta</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
		ierīkošana notekūdeņu plūsmas ceļā tiek paredzēta kā risinājums gadījumā, ja NAI iekārtas pilnībā iziet no ierindas, piemēram, ļaunprātīgas rīcības rezultātā. Šāds noslēgvārsts var kalpot arī kā vides piesārņojumu ierobežojošs risinājums arī citu avāriju gadījumā, piemēram, ugunsgrēka gadījumā, ja uguns dzēšana tiek veikta ar ķīmiskām vielām (putām), kas var nokļūt lietus ūdens kanalizācijā (kas tālāk izplūst Kompleksa meliorācijas grāvī, t.i. turpat kur NAI attīrītie notekūdeņi).
43.	13.6. Ziņojumā (raksturojot notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu) nav norādīts, kur un cik lielos apjomos līdz realizācijai apsaimniekotājiem tiks uzkrātas attīrīšanas procesā radušās dehidrētās dūņas. Jānorāda, kādus un cik regulāri testus paredzēts veikt piesārņojuma līmeņa noteikšanai gadījumos, kad tās tiks nodotas apsaimniekotājiem vai pievienotas kūtsmēsliem pirms granulēšanas.	Ziņojuma 3.3.11. nodaļa ir papildināta ar informāciju par NAI tehnoloģiskā procesa bufertvertņu tilpumiem, tajā skaitā attiecībā uz NAI dūņu uzglabāšanu. Papildus skatīt komentāru šīs tabulas 48. punktā.
44.	13.7. Ņemot vērā jaunputnu mītņu attālināto novietojumu attiecībā pret pārējiem objektiem Kompleksā, precizējams, vai nokrišņu ūdeņu attīrīšana tiks nodrošināta, izmantojot abiem iecirkņiem kopēju attīrīšanas iekārtu, vai tiks uzstādītas vairākas (atbilstoši precizējamās arī lietus notekūdeņu novadīšanas vietas vidē). Ziņojums papildināms ar informāciju par no jumtiem savākto nokrišņu ūdeņu attīrīšanu un novadīšanu. Vēršam uzmanību, ka Ziņojumā norādītā naftas produktu koncentrācija – mazāk par 5 mg/l - novadāmajos nokrišņu ūdeņos neatbilst normatīvu prasībām, uz ko atkārtoti norādījis arī Dienests.	Ziņojuma 3.3.11. nodaļā ir precizēta informācija par lietus un sniega kušanas ūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu vidē. Papildus skatīt komentāru šīs tabulas 2. punktā.
45.	14.1. Ziņojuma 3.3.6. nodaļa "Putnu mēslu apsaimniekošana" jāpapildina ar informāciju, kā tiks nodrošināta vienmērīga tādu papildus izejvielu kā pelni un notekūdeņu dūņas pievienošana granulējamajai masai, kā arī jāskaidro, mēslu bufertvertņu tilpumu atbilstība tehnoloģiskajām jaudām (ražībai) gan pirms, gan pēc žāvēšanas.	Ziņojuma 3.3.6. nodaļā sniegts apraksts, ka NAI dūņas uz mēslu pārstrādi tiks nogādātas analogiski jaunputnu mēsliem, t.i. autotransporta piekabēs un izkrautas pieņemšanas bufetrvertnē. Ņemot vērā, ka kopējais NAI dūņu apjoms, salīdzinot ar žāvējamo putnu mēslu apjomu, ir nebūtisks, kā arī pirms žāvēšanas ir paredzētas iekārtas, kas aprīkotas ar padošanas, irdināšanas un dozēšanas sistēmu, kā arī pirmsgranulēšanas procesā ir paredzētas iekārtas izžāvētā produkta drupināšanai un irdināšanai (kas veic arī maisītāja funkcijas), tad atsevišķi tehnoloģiski vai

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
		organizatoriski risinājumi NAI dūņu vienmērīgai vai pakāpeniskai pievienošanai žāvējamai vai granulējamai masai šajā projekta stadijā netiek paredzēti. Ziņojuma 3.3.6. nodaļā ir papildināta informācija par mēsļu pārstrādes procesa bufertvertņu ietilpību. Papildus skatīt tabulas 47.punktu.
46.	14.2. Ziņojumā norādīts, ka daļa saražoto granulu tiks realizēta kā neiekavota beramkrava, tādēļ nepieciešams precizēt informāciju par nefasētā mēslojuma uzglabāšanu, kā arī pamatojums tam, ka šāda veida uzglabāšana nav vērtējama kā smaku avots.	Ziņojuma 3.3.6. nodaļā ir precizēta informācija par granulētā mēslojuma uzglabāšanu mēsļu pārstrādes ēkā gatavās produkcijas slēgtās īslaicīgas uzglabāšanas tvertnēs (pirmsiepakojšanas bufertvertnēs). Ziņojumā tāpat norādīts, ka visas mēsļu pārstrādes iekārtas atradīsies mēsļu pārstrādes ēkā, kurā tiks nodrošināts gaisa retinājums (ņemot vērā, ka mēsļu pārstrādes iekārtas procesam gaiss iekārtās tiks pievadīts no telpas/ēkas, pēc kā attīrīts vairāku pakāpju gaisa attīrīšanas sistēmā), lai atsevišķu mēsļu pārstrādes procesu laikā radušās gaisa emisijas no mēsļu pārstrādes ēkas netiktu novadītas vidē.
47.	14.3. Ziņojumā (3.3.8. un citās nodaļās, 3.21. attēlā) norādīts, ka biomasas katlumājā radušies pelni var tikt izmantoti kā piedeva granulējamajiem kūtsmēsliem. Ņemot vērā, ka smago un vieglo pelnu (no cikloniem un filtriem) ķīmiskais sastāvs ir atšķirīgs (galvenokārt attiecībā uz smago metālu koncentrācijām, bet arī pēc slāpekļa un fosfora koncentrācijām), Ziņojums papildināms ar informāciju, vai dažādās pelnu frakcijas tiks savāktas atsevišķi un kā un cik bieži tiks noteikta pelnu piesārņojuma pakāpe un īpašības, kādi būs kritēriji to izmantošanai mēslojuma ražošanā.	Saskaņā ar Ziņojuma 3.3.8. nodaļā veiktajiem precizējumiem biomasas katlu mājā radušos pelnu izmantošana kā piedeva granulētiem kūtsmēsliem vairs netiek izskatīta.
48.	14.4. Ziņojuma 3.3.11. nodaļas apakšpunktā "Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana" kā viens no variantiem koagulācijas procesa dūņu apsaimniekošanai norādīts arī žāvēšana "Kompleksa mēsļu žāvēšanas iekārtās un pievienošana organiskam mēslojumam". Līdz ar to Ziņojums papildināms ar informāciju, kā un cik bieži tiks noteikta dūņu kvalitāte, kādi būs kritēriji to izmantošanai mēslojuma ražošanā.	Ziņojuma 3.3.11. nodaļa ir papildināta ar normatīvo aktu prasībām attiecībā uz NAI dūņu izmantošanas, monitoringa un kontroles prasībām, ja NAI dūņu apsaimniekošanai tiks izmantots risinājums to pārstrādei augsnes minerālmēslojuma ražošanā (kas ir viens no risinājumiem, kas tiek izskatīts).
49.	14.5. Ziņojuma 3.3.12. nodaļā nenumurētā tabula papildināma ar informāciju par uzņēmumā vienlaicīgi uzglabājamo atkritumu	Ziņojuma 3.3.12. nodaļas tabulas par Kompleksā radīto bīstamo un nebīstamo atkritumu veidiem ir papildinātas,

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>daudzumu un uzglabāšanas tvertnēm. Ņemot vērā to, ka šāda informācija būs nepieciešama piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanai, Ziņojums būtu papildināms arī ar informāciju par citu atkritumu apsaimniekošanu (piemēram, tādu atkritumu veidu kā specializētā apgērba, naftas produktus saturošu notekūdeņu no attīrīšanas iekārtām, atkritumu noražošanas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu sietiem un jonu apmaiņas sveķu prognozētajiem daudzumiem un apsaimniekošanas risinājumiem).</p>	<p>t.sk. norādot šo atkritumu uzglabāšanas veidu un to vienlaicīgi glabājamās indikatīvos apjomus. Papildus norādāms, ka Paredzētā darbība šobrīd atrodas sākotnējās plānošanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Detalizēta informācija par atkritumu veidiem, to apjomu un uzglabāšanas risinājumiem (t.sk. precīzu uzglabāšanas vietu) tiks noteikta tehniskā projekta izstrādes gaitā.</p>
50.	<p>14.6. Vēršam uzmanību, ka Ziņojumā būtu precizējamas atsauces uz būvniecības atkritumu pārvadāšanas noteikumiem un noteikumiem par būvnormatīviem, pārlicinoties par to spēkā esamību.</p>	<p>Ziņojumā ir pārskatītas un aktualizētas atsauces uz visiem normatīvajiem aktiem, t.sk. attiecībā uz būvniecības atkritumu pārvadāšanas noteikumiem un noteikumiem par būvnormatīviem.</p>
51.	<p>15. Ziņojuma 5.13. nodaļā nav sniegta informācija par ķīmisko vielu uzglabāšanas apjomiem un Ziņojumam nav pievienotas nedz drošības datu lapas (DDL), nedz informācija par vielu un reaģentu bīstamību.</p>	<p>Skatīt komentāru tabulas 37.punktā.</p>
52.	<p>16. Ņemot vērā augsto notekūdeņu piesārņojuma pakāpi un apstākli, ka attīrītie notekūdeņi tiks novadīti vidē, Ziņojuma 5.13. nodaļa papildināma ar informāciju par risinājumiem neattīrītu vai neatbilstoši attīrītu notekūdeņu nonākšanai vidē (tajā skaitā monitoringa pasākumiem) un risinājumiem avārijas situācijās (Programmas IV nodaļas 1.8.3. un 18.4. punktos norādītais). Atbilstošas korekcijas veicamas arī 8.2. tabulā "Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju raksturojums".</p>	<p>Ziņuma 3.3.11. nodaļā precizēts notekūdeņu attīrīšanas procesa apraksts. Ziņojuma 5.13. nodaļa papildināta ar informāciju par risinājumiem neattīrītu vai neatbilstoši attīrītu notekūdeņu nonākšanai vidē. Atbilstoši papildināta arī Ziņojuma 8.2. nodaļas tabula, kurā apkopti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai.</p>
53.	<p>17. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju par tehnoloģisko procesu norisi un nepieciešamo parametru uzraudzību un kontroli, Birojs konstatējis, ka ir vairāki kontrolējami parametri un procesi, kurus nevar noteikt automātiski, bet uz kuru izmaiņām jāreaģē pēc iespējas ātrāk vai tie jāveic regulāri (piemēram, veterinārā uzraudzība, putnu barības ražošanas uzraudzība, olu produkcijas kvalitātes kontrole, dzeramā ūdens kvalitātes kontrole u.c.). Lūdzam skaidrot, vai tiek paredzēta arī laboratorijas izveide uz vietas Kompleksā.</p>	<p>Ziņojums ir papildināts ar jaunu nodaļu (3.3.18.), kurā aprakstīta paredzētās laboratorijas darbība.</p>
54.	<p>18. Ziņojuma 9. nodaļa "Pasākumi vides kvalitātes monitoringam" jāpapildina ar informāciju par pelnu un notekūdeņu dūņu kvalitātes</p>	<p>Ziņojuma 9. nodaļa ir papildināta ar informāciju par notekūdeņu dūņu kvalitātes uzraudzības un kontroles</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	uzraudzības un kontroles pasākumiem, kā arī trokšņa un smaku pārvaldības pasākumu plānu (atbilstoši 1. LPTP). Jāpārskata pārējo Atsauces dokumentā iekļauto vidiskās pārvaldības sistēmas elementu un citos LPTP norādīto monitoringa pasākumu (piemēram, amonjaka, slāpekļa, fosfora emisiju) iekļaušana kopējā monitoringa sistēmā.	pasākumiem, paredzēta trokšņu un smaku pārvaldības pasākumu plāna ieviešana Paredzētās darbības ietvaros, kā arī amonjaka, slāpekļa un fosfora monitoringa īstenošanu. Papildus skatīt komentāru tabulas 47.punktā.
55.	19. Ziņojumā atbilstoši Programmas IV daļas 2.3.6.5. punktam precizējama informācija 4.8. <i>“Meteoroloģisko apstākļu raksturojums”</i> , papildinot to ar Paredzētajai darbībai nelabvēlīgu apstākļu raksturojumu, īpaši ņemot vērā to ietekmi uz smaku emisiju izplatību.	Ziņojuma 4.8. nodaļa papildināta ar informāciju par Paredzētais darbībai nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, pie kādiem prognozējamās augstākās gaisa piesārņojošo vielu koncentrācijas.
56.	20.1. Saskaņā ar Ziņojumu plānotā darbība neparedz gaļas produkcijas ražošanu, taču šāda produkcija ir norādīta attēlā 3.1. <i>“Paredzētās darbības modelis”</i> .	Ziņojuma 3.1. attēls ir aktualizēts.
57.	20.2. Ziņojuma 3.2. attēla <i>“Kompleksa darbības tehnoloģiski principiālā shēma”</i> kvalitāte ir zema un atbilstoši tam tiek piedāvāti trīs risinājumi kritušo putnu likvidācijai un četri mēslu apsaimniekošanai, bet Ziņojumā vērtēts tikai viens risinājums – nodošana operatoriem ar atbilstošām atļaujām šādas darbības veikšanai.	Ziņojuma 3.2. attēls ir aktualizēts.
58.	20.3. Pievienotās mēslu žāvēšanas iekārtas shēmas (3.17. attēls), ķīmiskās gaisa attīrīšanas sistēmas (skrubera) darbības shēmas (3.18. attēls), UV lampu filtra darbības shēmas (3.19. attēls) un aktīvās ogles filtru darbības principiālā shēmas (3.20. attēls) apzīmējumi ir angļu valodā un nesalāsāmā kvalitātē, UV filtru shēmā norādīts, ka tajā paredzēts izmantot katalizatoru, bet par tā darbību un nozīmi attīrīšanas efektivitātes nodrošinājumā Ziņojumā informācija netiek sniegta.	Ziņojuma 3.3.6. nodaļā pievienotie attēli ir aktualizēti un to apzīmējumi iztulkoti. Attiecīgi precizējumi veikti arī Ziņojuma 3.3.6. nodaļas tekstā.
59.	20.4. Mēslu žāvēšanas un granulēšanas procesa shēmā (3.21. attēls) pirmšķietami ir norādītas vienas dienas ražošanas jaudas, taču tas netiek norādīts ne pie mērvienībām, ne paskaidrojošā parakstā.	Ziņojuma 3.3.6. nodaļā pievienotā mēslu žāvēšanas un granulēšanas procesa shēma ir aktualizēta, kā arī zem tās norādīts, ka shēmā ir iekļautas vienas dienas ražošanas jaudas.
60.	20.5. Attēlu 3.26. un 3.27. zemā kvalitātē neļauj novērtēt to satura atbilstību Ziņojumā sniegtajai informācijai; plānoto inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietojums (attēls 3.26.), kas ir Atzinuma sagatavošanai nozīmīgas informācijas avots, tā labākai uztveramībai	Ziņojuma 3.7. nodaļā pievienotie attēli par orientējošu plānoto inženierkomunikāciju iespējamo izvietojumu abu Paredzētās darbības alternatīvu gadījumā ir aktualizēti un padarīti labāk uztverami. Papildus norādāms, ka Ziņojumā norādītais ēku, būvju un inženierkomunikāciju izvietojums,

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	būtu pievienojams kā atsevišķs elektroniskā formāta dokuments, cita starpā norādot arī mērogu, kādā tas sagatavots.	kā arī to parametri ir orientējoši, kas detalizēti tiks noteikti tehniskā projekta izstrādes gaitā, ņemot vērā gan precizētās tehnoloģiskās vajadzības, gan būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, gan aizsargjoslu nosacījumus.
61.	20.6. Paredzētās darbības vietas alternatīvu attēlojumā 4.1. attēlā pievienotā informācija par attālumiem līdz tuvākām dzīvojamām mājām nav saskatāma, attēlu uztveramību apgrūtina arī tas, ka vienā attēlā attēloti abu alternatīvu ēku novietojumi, nav norādīts kartogrāfiskā materiāla mērogs.	Ziņojuma 4.1. nodaļā pievienotie attēli, kuros norādīti attālumi līdz tuvākajām dzīvojamām mājām, ir aktualizēti un informācija tajos ir padarīta vieglāk uztverama.
62.	20.7. Ziņojumā un Pielikumā pievienotajās trokšņa vērtējuma kartēs nav saskatāmi vērtēto uztvērēju (dzīvojamo ēku) nosaukumi, apzīmējumi ir zemā kvalitātē.	Ziņojums ir papildināts ar precizētu kartogrāfisko materiālu (4.1. attēls), kurā ir uzskatāmāk redzamas Paredzētās darbības teritorijai tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas (viensētas) un norādīti attālumi līdz tām abu izskatīto alternatīvu gadījumā. Ziņojuma 4.9. un 5.8. nodaļās sniegtas attiecīgas atsauces.
63.	20.8. Ziņojumā un Pielikumos pievienotās emisiju un smaku vērtējuma kartēs nav norādītas teritorijas, kurās nav jāvērtē atbilstība normatīvos noteiktajām prasībām, izņemot fona kartes; nav norādīti maksimālo vērtējamo koncentrāciju noteikšanas punkti.	Ziņojumā un Pielikumos pievienotajās emisiju un smaku emisiju fona kartēs ir norādīti vērtējamo koncentrāciju noteikšanas punkti un teritorijas, kurās atbilstība normatīvos noteiktajām prasībām nav jāvērtē.
64.	20.9. Ziņojuma 12. pielikumā pievienotā informācija par aizsargjoslām papildināma ar detalizētāku informāciju attiecībā uz plānoto dziļurbumu un ražošanas ēku novietojumu, ņemot vērā, ka sanitārā aizsargjoslas nosacījumi attiecas arī uz mēslu (2. kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts) pārstrādes iekārtu ⁵ , to nosakot no objektu ārējās robežas vai ārējās malas un ņemot vērā, ka tajā aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas. Pēc iekārtu novietojuma precizēšanas vērtējams, vai nav nepieciešams veikt atbilstošas izmaiņas arī trokšņa un emisiju un smaku avotu izvietojumā kā arī novērtējams, vai nepieciešama atkārtota modelēšana.	Ziņojuma 12.pielikumā pievienotā Aizsargjoslu karte ir aktualizēta ar sanitārajām aizsargjoslām (50m) ap mēslu pārstrādes iekārtām. Aktualizējot informāciju, netika konstatēts, ka būtu veicamas izmaiņas ēku un būvju provizoriskajā izvietojumā, kas ietekmētu trokšņa un gaisa emisijas avotu izvietojumu. Papildus skatīt komentāru šīs tabulas 38. un 60. punktos.

⁵ Atbilstoši 1997. gada 5. februāra Aizsargjoslu likuma 28. panta 2.¹ punkta otrajai daļai, aizsargjoslas platumam ap mēslu pārstrādes iekārtu jābūt 50 m.

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
Vides pārraudzības valsts biroja pieaicinātā gaisa un smaku piesārņojuma novērtēšanas jomas eksperta atzinums (11.06.2021.)		
65.	2.a LPTP – jāiekļauj atbilstošs izvērtējums, t.sk. pamatojoties uz pārstrādātu gaisa kvalitātes vērtējumu	Izvērtējums veikts pēc Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējuma pārstrādāšanas. Papildus skatīt komentāru tabulas 71.punktā.
66.	11.a.1.5.LPTP – Ziņojumā sniegta pretrunīga informācija, ja 10. pielikumā norādīts, ka “Barības tvertnes pie putnu novietnēm tiks aprīkotas ar putekļu filtriem, lai nodrošinātu, ka barības pneimatiskas iepildīšanas laikā barības putekļi vidē nenokļūst”, tad Ziņojuma pamattekstā (piemēram 23. lpp.) – “Bunkuru uzpildīšanas process ir slēgts, līdz ar ko putekļu emisijas ir novērstas”. Ziņojumā gan netiek skaidrots, kā tehniski iespējams šādu procesu nodrošināt slēgti, šāds process un avoti, līdz ar daudziem citiem ar barības sagatavošanu un padošanu saistītiem potenciāliem emisiju avotiem, nav vērtēts arī 9. pielikumā. Ziņojuma 8.2. tabulā norādīts, ka paliekošā ietekme nebūtiska, nesniedzot nekādu pamatojumu šādam vērtējumam.	Ziņojuma 3.3.2. nodaļa papildināta ar informāciju par barības uzpildīšanu bunkuros pie jaunputnu novietnēm, novēršot pretrunas.
67.	11.a.1.6.LPTP – vērtējums 10. pielikumā atbilst Ziņojumā sniegtajam aprakstam (skat. piemēram Ziņojuma 3.7. attēlu), bet šis nosacījums ir pilnībā ignorēts veicot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus, kur vērtējumā izmantota maksimālā ventilācijas sistēmas ražība, lai definētu novietņu emisijas avotu plūsmas parametrus un šis rādītājs izmantots nemainīgs visa kalendārā gada griezumā. Ņemot vērā, ka plūsmas ātrums vērtējams kā būtisks rezultātu ietekmējošs faktors, šī uzskatāma par rupju kļūdu, kas noved pie būtiski labāka izkliedes rezultāta.	Skatīt komentāru šīs tabulas 6.punktā.
68.	11.b.1. LPTP – nozīmīgs risinājums putekļu emisiju samazināšanai, nav vērtēts, sagatavojot gaisa kvalitātes vērtējumu. Rekomendējams noteikt kā obligāto nosacījumu.	Putnu novietņu aprīkošana ar augstspiediena miglošanas sistēmu, lai nodrošinātu nepieciešamo gaisa atdzesēšanu un gaisa mitruma līmeni putnu novietnēs gada vasaras mēnešos, atsevišķās karstākajās diennakts stundās, kas var tikt izmantota arī aromatizētāju, dezinficētāju un higienizētāju izsmidzināšanai, un kalpo arī putekļu koncentrāciju samazināšanai novietnēs, Ziņojumā paredzēta kā Kompleksā ieviešams risinājums (precizētas Ziņojuma 3.3.2. un 3.3.3. nodaļas). Tā kā literatūras avotos nav pieejama detalizēta vai vienota informācija par šādas

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
		sistēmas ietekmi uz putekļu emisiju samazināšanu putnu novietnēs (norādīts, ka šāda sistēma samazina putekļu veidošanos, bet tās efektivitāte nav konstanta), tad šis tehnoloģiskais risinājums nav ņemts vērā putekļu emisiju aprēķināšanai no putnu novietnēm. Pēc Paredzētās darbības uzsākšanas tiks veikta putekļu emisiju no putnu novietnēm noteikšana mērījumu ceļā vai izmantojot masas bilanci, ko turpmāk izmantot emisiju aprēķināšanai līdz brīdim, kad tiek veiktas būtiskas izmaiņas darbībā vai procesos. Atbilstoši papildināta Ziņojuma 9.nodaļa.
69.	11.c. – skat. vērtējumu pie 13. LPTP	Skatīt komentāru šīs tabulas 4.punktā.
70.	<p>12. LPTP – Ziņojuma autori atsaucas uz ārējo normatīvo aktu prasībām, lai gan LPTP būtība ir nodrošināt iekšēja smaku pārvaldības plānu, kas ir vidiskās pārvaldības sistēmas (sk. 1. LPTP) daļa, esamību uzņēmumā. Rekomendējams noteikt kā obligāto prasību ar nosacījumu, ka tam jāietver visi obligātie elementi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ protokols, kurā norādītas veicamās darbības un laika grafiks; ○ smaku monitoringa protokols; ○ protokols reaģēšanai uz traucējumiem, kas saistīti ar smakām; ○ smaku profilakses un novēršanas programma, kas izstrādāta, lai identificētu smaku avotu vai avotus, ○ monitorētu smaku emisijas (sk. 26. LPTP), raksturotu, kādā mērā katrs avots ietekmē smakas, un īstenotu novēršanas un/vai mazināšanas pasākumus; ○ pārskatīt agrākos smaku incidentus un novēršanas pasākumus un izplatīt zināšanas par smaku incidentiem. 	Skatīt komentāru šīs tabulas 31. punktā.
71.	13.a. LPTP – jāpārvērtē pēc atkārtota gaisa kvalitātes izvērtējuma.	Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums ir aktualizēts un precizēts atbilstoši VPVB lēmumā un VPVB pieaicinātā eksperta atzinumā norādītajām nepilnībām, t.sk. veicot atkārtotu gaisa piesārņojošo vielu un smakas izkļiedes modelēšanu. Saskaņā ar iegūtajiem aktualizētajiem datiem pie tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām smakas emisiju koncentrācijas paredzamas zemākas, nekā aprēķināts Ziņojuma 2.redakcijā. Smakas emisiju

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
		<p>novērtējumam no putnu novietnēm (kas ir pārliecinoši lielākais smakas emisiju avots) izmantoti atbilstošāki emisijas faktori, kas ir būtiski zemāki par Ziņojuma 2.redakcijā pieņemtajiem, tomēr tie joprojām ir augstāki par citu Latvijas lielāko putnkopības uzņēmumu to piesārņojošo darbību atļaujās norādītajiem (tiem arī ir saistošas LPTP prasības un piemērojamie tehnoloģiskie un organizatoriskie risinājumi, t.sk. attiecībā uz putnu mēslu apsaimniekošanu (kas būtiski ietekmē arī smaku emisijas no putnu novietnēm), ir līdzīgi un nevar radīt būtiskas atšķirības). Līdz ar ko, kā arī ņemot vērā Paredzētās darbības vietas tuvumā valdošo vēju virzienu, ar lielu ticamības pakāpi secināms, ka Kompleksa darbības radītā smakas emisiju faktiskā ietekme uz tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām neveidosies vai tā būs nebūtiska. Tas savukārt apstiprina Paredzētās darbības vietas, kas atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā, piemērotību Paredzētās darbības īstenošanai .</p>
72.	<p>13.b. LPTP – vērtējot sniegto aprakstu gan pielikumos, gan Ziņojuma pamattekstā, tiek vērsta uzmanība uz vairākiem būtiskiem trūkumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ziņojumā nekur uzskatāmi nav attēlots jutīgo receptoru izvietojums, pie tam izmantota pretrunīga informācija (skat. 6. sadaļu), vienlaikus Ziņojuma 143. lpp. norādīts, ka “B alternatīvas gadījumā pamatāražošanas apbūve ir paredzēta par ~500m tuvāk Paredzētās darbības teritorijas D daļā esošajām dzīvojamām mājām” neminot konkrētu māju nosaukumu, līdz ar to bez izvērtējuma nevar piekrist 10. pielikumā sniegtajai norādei par atbilstošu izvietojumu; ○ nav sniegts apliecinājums par piedāvātā tehniskā risinājuma “<i>integrētas plūsmas barjeras jeb slāpētāji</i>” spēju nodrošināt līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni, kā LPTP Secinājumos norādītajam risinājumam “<i>iedarbīgi izvietot ārējus šķēršļus (piemēram, augāju), lai radītu izplūstošā gaisa turbulenci</i>”, kas tālāk skaidrots atsaucēs dokumenta⁶ (turpmāk – atsaucēs dokuments) 	<p>Skatīt komentārus tabulas 4.- 6. punktos un 34.punktā.</p>

⁶ Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, JRC, 2017

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>4.10.1.1. nodaļā, norādot, ka šāda paņēmiena mērķis ir panākt atmosfēras turbulenci, kas rodas, kad piezemes gaisa slāņa plūsma sastopas ar mehānisku šķērslī (pie tam ideālā gadījumā – daļēji caurlaidīgu, lai neveidotos piesārņojuma akumulācija aiz šķēršļa). Piedāvātais risinājums, savukārt, nevis ietekmē piezemes gaisa plūsmas parametrus, bet gan ir vērsts uz izplūdes ātruma samazināšanu un virziena maiņu, kas analizēta atsaucē dokumenta 4.10.1.2. nodaļā par izplūdes apstākļiem. Tāpēc piedāvātais tehniskais risinājums ir vērtējams, pamatojoties uz šajā nodaļā ietvertajām norādēm, tai skaitā, ka tiešā izplūdes tuvumā izvietotas plūsmas barjeras rada lāpas piezemēšanās efektu (<i>plume downwash effect</i>). Kā minēts šajā nodaļā, šādas izplūdi ierobežojošas barjeras ietekmi uz piesārņojuma izkliedi var novērtēt tikai veicot jutīguma analīzi, kas ietekmes uz vidi novērtējuma ietvarā nav veikts. Analogiski vērtējot atsaucē dokumentā sniegtos tehnisko paņēmienu raksturojumus, piedāvātais risinājums ir tuvāks 4.9.9. nodaļā aprakstītajam ūdens uztvērējam ar divām principiālām atšķirībām – daļiņas tiek uztvertas uz mitras virsmas, un plūsma novirzīta tālāk nākamajā nodalījumā ar ieplūdes vietu pie zemes un izplūdes vietu nodalījuma augšpusē, tādējādi radot dūmeņa efektu. 9. pielikumā izmantotais paņēmiens bez jebkāda pamatojuma klasificēt sānis vērstus izplūdes avotus kā punktveida avotus ar tādu pašu izplūdes ātrumu ir rupja kļūda un būtiski ietekmē izkļedes rezultātus.</p>	
73.	13.d.LPTP – jāpārvērtē pēc atkārtota gaisa kvalitātes izvērtējuma.	Skatīt komentāru tabulas 4.punktā.
74.	25.c. un 27.b. – kā emisiju monitoringa metode izvēlēts aprēķins, izmantojot emisijas faktoros, lai gan 9. pielikumā izmantotie emisiju faktori ir apšaubāmi un nesniedz pārliecību, ka tie raksturo konkrēto paredzēto darbību. Līdz ar to rekomendējams izvirzīt obligāto nosacījumu, pēc ekspluatācijas uzsākšanas veikt darbību raksturojošu emisijas faktoru noteikšanu mērījumu ceļā vai izmantojot masas bilanci, ko tālāk iespējams izmantot emisiju aprēķināšanai (līdz brīdim, kad netiek veiktas būtiskas izmaiņas darbībā vai procesos).	Pēc Kompleksa ekspluatācijas uzsākšanas tiks nodrošināta darbību raksturojošu emisijas faktoru noteikšanu mērījumu ceļā vai izmantojot masas bilanci, ko tālāk iespējams izmantot emisiju aprēķināšanai. Atbilstoši papildināta Ziņojuma 9.nodaļa.

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
75.	<p>31.LPTP – nepareizi klasificēts mītnes tips. Detalizēts apraksts par būru un bezbūru sistēmām ir sniegts atsauces dokumenta 2.2.1.1. un 2.2.1.2. nodaļās. Šeit arī norādīts uz būtiskāko atšķirību starp šīm sistēmām, kas nosaka piemērojamos emisiju līmeņus, proti, bezbūru sistēmās mēsli uzkrājas uz novietnes grīdas vai zem tās visā cikla garumā (aptuveni 14 mēnešus), līdz ar to šim mītnes tipam ir noteiktas augstākas LPTP-SEL vērtības. Paredzētā darbība, kur plānots nodrošināt mēslu transportēšanu ārpus mītnes katru dienu, ir klasificējama kā uzlabota būru sistēma un tai piemērojamas būru sistēmām noteiktie LPTP-SEL. Šie emisiju līmeņi netiek nodrošināti – vērtējams kā izslēdzošs faktors.</p>	<p>Skatīt komentāru šīs tabulas 10.punktā.</p>
76.	<p>Saskaņā ar 2013.gada 2.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (turpmāk tekstā - MK noteikumi Nr. 182) 20. punktu Ziņojumā ir jānorāda visas piesārņojošās vielas, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kā arī citas vielas, kuras emitē iekārta. Ziņojuma autoru izmantotajos informācijas avotos bez vielām, kas norādītas 9. pielikumā, kā paredzētajai darbībai raksturīgas minētas arī daudzas citas vielas. Līdz ar to arī šīs vielas ir jāuzrāda Ziņojumā un nepieciešamības gadījumā jāveic ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu, vadoties no MK noteikumos Nr. 182 norādītajiem apsvērumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jāapzina šīm vielām piemērojamās vadlīnijas (Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas, ja tajās nav minētas atbilstošās gaisu piesārņojošās vielas robežvērtības, jāizmanto citās Eiropas Savienības dalībvalstīs noteiktās vadlīnijas, robežlielumus vai mērķlielumus); • jāpamato lēmums veikt vai neveikt ietekmes vērtējumu, ņemot vērā konkrētās vielas emisijas apjomu un šai vielai piemērojamo vadlīniju, robežlielumu vai mērķlielumu. <p>Arī 9. pielikumā norādītajiem avotiem vērtējums nav veikts attiecībā uz visām piesārņojošām vielām, atsaucoties uz dažādām citu operatoru spēkā esošajām atļaujām. Šāds pamatojums nav vērtējams kā pietiekams un Ziņojuma autoriem ir jāveic detalizēts gan emisijas avotu, gan šiem avotiem raksturīgo piesārņojušo vielu izvērtējums,</p>	<p>Aktualizētājā Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumā veikta atkārtota informācijas izvērtēšana par visiem emisiju avotiem un to gaisā emitētajām piesārņojošām vielām, kā arī veikts atkārtots ietekmes izvērtējums. Papildus skatīt komentārus tabulas 7. un 19.punktos.</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>informāciju apkopojot pārskatāmā veidā un ietverot pamatojumu, kāpēc kāds avots vai viela ir izslēgts no tālākā izvērtējuma.</p> <p>Starp avotiem, kas atmesti bez izvērtējuma, minama graudu uzglabāšana, transportēšanas sistēmu filtru izvadi, barības tvertņu uzpilde u.c.</p> <p>Atkārtoti jāizvērtē informācija par visiem emisijas avotiem, t.sk. smaku emisijas, norādot ziņojumā tās publiskajos informācijas avotos norādītās vielas, kuras emitēs iekārta, un jāveic ietekmes izvērtējums vai arī jāpamato, kāpēc ietekme būs nebūtiska.</p>	
77.	<p>Paredzētā darbība plānota tieši īpaši aizsargājamo biotopu tuvumā (skat. Ziņojuma 4.22. attēlu) – līdz ar to ietekmes vērtējumā obligāti būtu iekļaujama sadaļa par slāpekļa nosēdumu apjomu (modelējot piesārņojošās darbības radīto slāpekli saturošo savienojumu izkliedi un kopējo slāpekļa nosēdumu apjomu) un izvērtējot atbilstību pieļaujamajai kritiskajai slodzei atbilstoši konkrētajiem aizsargājamajiem biotopiem (ņemot vērā esošo kopējo nosēdumu apjomu gadā (fona vērtību)).</p>	<p>Ziņojuma sagatavošanas laikā veiktas konsultācijas ar Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP), lūdzot sniegt tās viedokli par šāda vērtējuma sagatavošanas pamatotību, kā arī sniegt norādes uz metodoloģiju par slāpekļa nosēdumu apjoma noteikšanu no emisijām gaisā, kā arī par kritisko slodžu rādītājiem attiecībā uz Paredzētās darbības tuvumā esošajiem biotopiem. Saskaņā ar saņemto DAP viedokli no zālāju biotopu saglabāšanas viedokļa svarīgākais ir nodrošināt šo biotopu apsaimniekošanu, jo, ja tāda netiek nodrošināta, tad ir bezjēdzīgi noteikt ierobežojumus Paredzētai darbībai tādēļ, ka tai tuvumā esošajos biotopos var rasties pastiprināts slāpekļa nosēdumu apjoms no gaisa. Papildus slāpekļa uzkrāšanās zālajos vat tikai mazliet paātrināt to aizaugšanu. Līdzīgs viedoklis sniegts sertificēta biotopu eksperta sagatavotajā atzinumā "Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums" (Ziņojuma 3.pielikums), kurā norādīts, ka būtiskākais faktors zālāju pastāvēšanai ir atbilstošs hidroloģiskais režīms, kas, ja netiks būtiski mainīts Kompleksa būvniecības rezultātā, paredzami neveidos ietekmi uz biotopiem. Atzinumā papildus norādīts, Paredzētās darbības ietvaros, palielinoties barības vielu daudzumam ūdenstecē (ūdensnotekā "Babraunīca"), ietekme jeb augsnes bagātināšanās un veģetācijas izmaiņas var veidoties šaurā joslā gar ūdens teces krastu, būtībā veidojot nelielu nelabvēlīgu ietekmi uz aizsargājamo zālāju.</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
		<p>Biotopu eksperts savā atzinumā nav saskatījis riskus biotopu pastāvēšanai no Paredzētās darbības ietvaros gaisā emitētajām vielām, kas varētu veidot slāpekļa nosēdumus.</p> <p>Saskaņā ar Ziņojuma 5.1. nodaļā norādīto būvprojekta sagatavošanas stadijā būs nepieciešama ūdensnoteces sistēmas projektēšana un izbūve, kas nedrīkst būtiski pasliktināt hidroloģisko režīmu gar aizsargājamā zālāja poligoniem, kas atrodas Paredzētās darbības teritorijas Z daļā blakus esošajās zemes vienībās.</p> <p>Augstāk minētā sakarā, kā arī ņemot vērā skaidras metodoloģijas trūkumu, ko nevarēja sniegt arī DAP, par slāpekļa nosēdumu apjoma noteikšanu no emisijām gaisā (kuru ietekme turklāt ir apšaubāma, jo būtiskāk ir nodrošināt zālāju hidroloģisko stāvokli), kā arī ņemot vērā, ka faktiskās emisijas gaisā saskaņā ar Eksperta viedokli ir nosakāmas pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, Ierosinātāja neuzskata par pamatotu un lietderīgu veikt Eksperta norādīto vērtējumu. Ja tādas prasības tiks izvirzītas, Paredzētās darbības ietvaros var tikt īstenots Paredzētās darbības vietas tuvumā esošo biotopu monitorings.</p>
78.	<p>Emisiju aprēķiniem izmantota metodika „Emissions from Animal Feeding Operations. U.S. Environmental Protection Agency. Emission Standards Division”⁷. Šī metodikas izmantošana neatbilst 2013. gada 2. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.182 (turpmāk - Noteikumi Nr. 182) norādītajai prioritārajai emisijas faktoru izmantošanas secībai, jo konkrētajam dokumentam, lai arī tas ir pieejams AP-42 datu bāzē ir melnraksta status un juridiska atsauce, ka šobrīd AP-42 neietver emisijas faktorus konkrētajai nozarei.</p> <p>Vienlaikus jānorāda, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Izmantoti nepareizi emisijas faktori – 9. pielikumā norādīts, ka izmantoti izvietojuma tipa C2 faktori, bet patiesībā lietoti C1B tipa 	<p>Skatīt komentāru šīs tabulas 9.punktā.</p>

⁷ Emissions from Animal Feeding Operations. U.S. Environmental Protection Agency. Emission Standards Division. Office of Air Quality Planning and Standards, 2001

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>faktori, kas ir zemāki. Attiecīgi pārrēķinātais rezultāts vēl būtiskāk pārsniegtu LPTP-SEL.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Formulā izmantotas K vērtības, kas raksturo “emisijas samazināšanas iekārtas efektivitāti, %”, lai gan kā jau norādīts iepriekš, tad Ziņojumā uzsvērts, ka netiks uzstādītas iekārtas emisiju samazināšanai. Ja amonjaka gadījumā, tas daļēji, visticamāk, saistīts ar kļūdainu informācijas pasniegšanu, jo emisijas samazinājums varētu būt saistīts ar barošanas stratēģiju (bet tādā gadījumā nepieciešams izmantot aktuālu informāciju atbilstoši atsauces dokumentā sniegtajai informācijai), tad pilnīgi noteikti šāds samazinājums nav piemērojams putekļiem, jo metodikā norādītie samazināšanas pasākumi netiek plānoti, ○ Putekļu frakciju sadalījuma noteikšanai izmantota neaktuāla EMEP/EPA metodikas versija, kas vairs nav spēkā. <p>Veiktais emisiju daudzuma aprēķins nesniedz patiesu priekšstatu par sagaidāmajām emisijām un iegūtie rezultāti norāda uz potenciāliem LPTP-SEL pārsniegumiem (skat. arī atzinuma 2. sadaļu).</p>	
79.	<p>Aprēķinot smaku emisijas no putnu mītnēm, nav ievērota Noteikumu Nr. 182 10.3. punktā noteiktā prioritārā secība, kas paredz, ka trešajā solī ir jāizmanto emisijas faktori, kas iegūti no citas emisiju faktoru datubāzes (metodikas). 9. pielikumā izmantots zinātniskā publikācijā norādīts vidējais emisijas faktors, kas iegūts analizējot dažādus literatūras avotus, t.sk. citu valstu emisijas faktoru datu bāzes. Šāds vidējais lielums nesniedz pietiekamu informāciju par tehniskajiem paņēmieniem un apstākļiem, kādus raksturo konkrētais faktors, kas parasti ir norādīts emisiju faktoru datu bāzēs. Līdz ar to iegūtajai vērtībai nav nekādas cēloņsaistības ar konkrētajiem piedāvātajiem risinājumiem, kas vērtējams kā būtisks apgrūtinājums pamatotu secinājumu izdarīšanai.</p>	Skatīt komentāru šīs tabulas 9.punktā.
80.	<p>Mēslu žāvēšanas iekārtas emisijas novērtētas atsaucoties uz 9. pielikuma 12. pielikumā sniegto ražotāja apliecinājumu. Iepazīstoties ar šo dokumentu un citu pieejamo informāciju, secināts, ka:</p>	<p>Ziņojuma 3.3.6. un 5.6. nodaļās aktualizēta un papildināta informācija par emisiju raksturojumu no mēslu žāvēšanas procesa. Ziņojuma 5. Pielikumā veiktas korekcijas, pievienojot potenciālā iekārtu piegādātāja un uzturētāja “Adven” vēstuli par emisijām no mēslu žāvēšanas procesa</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Konkrētais ražotājs ražo tikai UV lampu filtru blokus un aktīvās ogles filtrus, līdz ar to jāpieņem, ka pielikumā sniegtais apliecinājums attiecas vienīgi uz šiem attīrīšanas sistēmas elementiem, ○ Apliecinājumā ir norādīta GOS un smaku attīrīšanas efektivitāte, bet nav sniegta nekāda informācija par garantētajiem emisijas līmeņiem izplūdē, līdz ar to 9. pielikuma 53. lpp. norādītajai vērtībai 100 ouE/m³ izplūdē nav nekāda pamatojuma (Ziņojuma 15. pielikumā norādītā atsaucē uz SIA "Egg Energy" neaptver līdzvērtīgu attīrīšanas sistēmu). <p>Starp vielām, kas tiks emitētas no mēslu žāvēšanas iekārtas vispār nav norādīts ne amonjaks, ne GOS, lai gan mitro skruberi tiek plānots uzstādīt ar mērķi nodrošināt tieši šo vielu emisiju samazinājumu. Kā jau minēts iepriekš – uz skruberu efektivitāti nav iespējams attiecināt ražotāja apliecinājumus, it īpaši ņemot vērā, ka šāda attīrīšanas efektivitāte nav sasniedzama ar šo tehnisko paņēmieni, uz ko norāda atsaucē dokumentā sniegtā informācija (skat., piemēram, 4.139. tabulu).</p> <p>Ņemot vērā iepriekš norādītās nepilnības jāveic atkārtots smaku emisiju aprēķins gan 9. pielikumā ietvertajiem, gan arī citiem plānotajiem emisijas avotiem.</p>	<p>Papildus norādāms, ka attiecībā uz amonjaka emisiju attīrīšanu no mēslu žāvēšanas procesa ķīmiskās gaisa attīrīšanas sistēmā (skābes skruberī) Eksperts atsaucas uz LPTP atsaucē dokumenta 4.9. nodaļas tabulu 4.139. Tomēr šajā tabulā ir sniegti dažādu emisiju (t.sk. amonjaka) samazinājuma parametri no putnu novietnēm, kas ir aprīkotas ar tuneļa tipa ventilācijas sistēmu, izmantojot ķīmiskās gaisa attīrīšanas sistēmu (skābes skruberi), nevis emisiju parametri no mēslu žāvēšanas iekārtām, kas aprīkotas ar gaisa filtru sistēmām. Saskaņā ar LPTP atsaucē dokumenta 4.12.13. nodaļā norādīto, lentveida mēslu žāvēšanas iekārtās, kas aprīkotas ar skābes skruberi, tiek nodrošināta faktiski visu amonjaka emisiju savākšana no žāvēšanas procesa. Šāds pieņēmums atbilst gan SIA "Egg Energy" piesārņojošās darbības atļaujā norādītajam (kurā nav norādītas amonjaka emisijas no žāvēšanas procesa iekārtām pēc attīrīšanas skābes skruberī), gan atbilst Ziņojumā aprakstītajam vērtējumam, ka amonjaka (un arī cieta daļiņu) emisijas no mēslu žāvēšanas procesa pēc emisiju apstrādes vairāku pakāpju (ne tikai skābes skruberī) gaisa attīrīšanas sistēmā nav paredzamas vai arī būs nebūtiskas. To savukārt būs iespējams novērtēt, veicot faktiskos emisiju mērījumus, kas ir paredzēti iekārtu uzstādīšanas un pieņemšanas ekspluatācijā gaitā.</p>
81.	<p>Avoti A1-A16 un A28-A36 raksturo putnu mītnes, un katrs no tiem aptver visus konkrētās novietnes ventilācijas izvadus kā vienu apvienotu punktveida avotu. Izvērtējot sniegto informāciju, secināts, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plūsmas ātrums, kas ventilācijas iekārtām norādīts vienkārši m³/h, tabulā norādīts kā plūsmas ātrums normālapstākļos, neveicot nekādu pārrēķinu. Šāds nepatiess lielums izmantots arī modeļa ievaddatos, • apvienoto avotu augstumi mākslīgi palielināti, kas noved tikai pie labākiem izkliedes rezultātiem. Saskaņā ar 9. pielikuma 4. lpp. 	<p>Skatīt komentārus šīs tabulas 4. - 6.punktos.</p>

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>ietvertajiem attēliem, augstākās ventilatoru rindas viduspunkts attiecīgi dējējvistu un jaunputnu mītnēm ir 12,3 un 3,6 m augstumā, kamēr apvienoto (ar palielināto diametru) avotu izvadū augstumi norādīti vēl augstāki – attiecīgi 15,3 m un 6 m.</p>	
82.	<p>Izvērtējot Ziņojumu, konstatētas divas rupjas kļūdas, kas ietekmē vērtējumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pirmā saistīta ar putnu novietņu emisijas avotu plūsmas dinamikas definēšanu, jo kā jau norādīts atzinuma 2. sadaļā (11.a.1.6.LPTP), plūsma lielāko darbības laiku ir būtiski zemāka nekā maksimālā ražība, kas izmantota izkliedes modelēšanā kā nemainīgs lielums. Tas nozīmē, ka samazinot un pareizi definējot plūsmas režīmu, pasliktināsies piesārņojuma izkliede un visticamāk tiks iegūts augstāks rezultāts. • otra – emisijas avota definēšana modelī. Nesniedzot nekādu pamatojumu, klasiski sānus vērsti avoti ar barjerām plūsmas ceļā, modelī definēti kā punktveida avoti ar vertikālu izplūdi, nemainot ne plūsmas parametrus, ne citus emisijas avota fizikālos raksturlielumus. Rezultātā modeļa scenārijā ietvertie emisijas avoti vērtējami kā absolūti neatbilstoši aprakstam un piedāvātajiem tehniskajiem risinājumiem, attiecīgi arī iegūtais rezultāts nav pakļaujams vērtējumam. <p>Ja Ziņojuma autori nepiekrīt iepriekš norādītajiem apsvērumiem un nepārskata emisijas avotu definēšanas principus, tad šāda pieeja ir jāpamato ar jutīguma analīzi vienai no novietnēm – modelējot izplūdes gan kā sānis vērstus, gan vertikāli vērstus punktveida avotus ar un bez barjeras, gan arī nepieciešamības gadījumā pārdefinējot avotu atbilstoši izvēlētajam tehniskajam risinājumam (izplūde no ar barjeru ierobežota laukuma) un pareizi ņemot vērā Ziņojumā sniegto detalizēto informāciju par ventilācijas jaudām, izplūdes vietu izvietojumu un augstumu.</p>	. Skatīt komentārus šīs tabulas 4. - 6.punktos.
83.	MK Noteikumi Nr. 182 nosaka minimālās prasības projekta (vai šajā gadījumā novērtējuma) saturam. Izvērtējot atbilstību šo noteikumu prasībām, konstatēts, ka (iekavās norādīts atbilstošais Noteikumu Nr. 182 punkts):	Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums aktualizēts, ievērojot MK 02.04.2013. not. Nr.182 prasības, novēršot norādītās nepilnības.

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<ul style="list-style-type: none"> • nav ņemta vērā emisijas avotu dinamika, īpaši būtiski attiecībā uz ventilāciju, kas ir atšķirīgi lielumi vasarā un ziemā (24. punkts); • modelēšanā nav izmantotas apbūves īpatnības, norādot ietverto objektu izvietojumu un parametrus, kā arī raksturojot to izvietojumu attiecībā pret emisijas avotu. Ziņojuma autori nav pamatojuši atkāpes no šī obligātā nosacījuma (26. punkts un 27.2. punkts), kas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā piedāvāto tehnisko risinājumu – plūsmas barjeras uzstādīšanu; • modelēšana nav veikta katram no pēdējiem trim gadiem, kas ir obligāts nosacījums A kategorijas piesārņojošai darbībai (27. punkts); • modelēšanā izmantotais solis vērtējams kā neatbilstošs konkrētajam scenārijam, rekomendējams izvēlēties mazāku aprēķinu soli (31. punkts); • Ziņojumā norādītā informācija par aprēķiniem, kas veikti, lai novērtētu ietekmi uz gaisa kvalitāti, un kuros izmantoti piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu (modelēšanas) rezultāti, lai noteiktu summārās koncentrācijas, apliecina to, ka nav ievērotas šo noteikumu 5.pielikuma prasības, proti, nosacījums, ka summārās koncentrācijas nosaka, summējot telpiski identisku attiecīgās vielas esošā piesārņojuma līmeņa datu kopu ar attiecīgo izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu. Lai arī pievienotā LVĢMC izziņa (9. pielikuma 5. pielikums) apliecina, ka ziņojuma autoru rīcībā ir pilna datu kopa, summārās koncentrācijas noteikšana izmantota viena brīvi izvēlēta fona koncentrācijas vērtība, pie tam pat neskaidrojot, kāpēc nākotnes scenārijā tiek ignorēts nozīmīgs neidentificēts emisijas avots, kas izvietots tiešā paredzētās darbības tuvumā. Ņemot vērā, ka kā alternatīvas tiek vērtētas dažādas kompleksa izvietojuma konfigurācijas, tad tieši precīza un detalizēta summārās koncentrācijas rezultātu analīze ir būtisks nosacījums alternatīvu izvēlē; • Ziņojumā nav nevienas kartes, kurā būtu attēlota informācija par vietējo apbūvi vismaz tādā detalizācijas pakāpē, kāda izmantota piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā (36. punkts), proti – nav 	

N.p.k.	Institūcijas atzinums/komentārs	Ierosinātājas atbilde/komentārs
	<p>identificētas mājas, kurās vērtēta atbilstība smaku mērķlielumiem. Šajā aspektā jāpievērš uzmanība arī trokšņa novērtējumam, jo gaisa un trokšņa novērtējumā kā ietekmes receptori definētas dažādas viensētas, kas rada pretrunas dokumentā (skat. piemēram Ziņojuma 4.11. un 5.5. tabulu).</p> <p>Veicot atkārtotu modelēšanu, jāizmanto arī teritorijai atbilstošs virsmas nelīdzenuma faktors, definējot modeļa scenāriju.</p>	

Eksperta atzinums

Rīgā, 2021. gada 11. jūnijā

Eksperts:

Eksperta atzinums sniegts gaisa aizsardzības jomā, vērtējot paredzētās darbības ietekmi uz vidi.

Vērtētā dokumentācija: Olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveide Krustpils novada Krustpils pagastā. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, 2021. gada maijs (Pasūtītājs: SIA "Gallusman", izstrādātājs: SIA "GEO CONSULTANTS") – turpmāk tekstā Ziņojums.

Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums (SIA "TEST", 2021.g.) ietverts Ziņojuma 9. pielikumā (turpmāk tekstā 9. pielikums).

I. PAREDZĒTĀ DARBĪBA UN ALTERNATĪVAS

Paredzētā darbība ir jauns mājputnu novietņu komplekss, kas paredzēts 6,4 milj. dējējvistu un jaunputnu vienlaicīgai turēšanai. Mājputnu novietņu kompleksā paredzētas 9 jaunputnu novietnes, 16 dējējvistu novietnes, barības ražošanas cehs, olu un olu produktu ražošanas cehs, kā arī saistītās inženierkomunikācijas.

Ziņojumā definētas divas alternatīvas, kas atšķiras pēc kompleksa izvietojuma:

- A alternatīva – dējējvistu novietnes izvietotas vairāk uz Z, jaunputnu novietnes – nemainīgs risinājums;
- B alternatīva – dējējvistu novietnes izvietotas vairāk uz D, jaunputnu novietnes – nemainīgs risinājums.

Kā norādīts 9. pielikumā, tad *“Pirmā un otrā alternatīva atšķiras zemes gabalos, savukārt tehnoloģija un attiecīgi arī emisijas gaisā nemainās. Modelēšana tika veikta atsevišķi pirmajai un otrajai alternatīvai.”* Tas nozīmē, ka arī rezultātu izvērtēšanā vislielākā nozīme ir piesārņojuma fona koncentrāciju telpiskajai izplatībai, kas nav ņemta vērā, veicot novērtējumu (skat. 6. sadaļu) un jutīgo objektu izvietojumam, kas arī nav viennozīmīgi raksturots Ziņojumā (skat. 6. sadaļu).

II. LABĀKIE PIEEJAMIE TEHNISKAJIE PAŅĒMIENI

Ņemot vērā, ka paredzētā darbība ir A kategorijas piesārņojošā darbība, tehniskajiem risinājumiem, kā arī gaisa un smaku piesārņojuma līmenim ir jānodrošina atbilstība labākajiem tehniskajiem paņēmieniem vai tiem jānodrošina vismaz līdzvērtīgs vides aizsardzības līmenis.

Ziņojumā sniegts atbilstības izvērtējums Komisijas īstenošanas lēmumam (ES) 2017/302 (2017. gada 15. februāris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz mājputnu vai cūku intensīvo audzēšanu (turpmāk arī LPTP Secinājumi).

Tālāk norādītas konstatētās nepilnības un trūkumi, vērtējot Ziņojuma 10. pielikumu kontekstā ar gaisa kvalitātes izvērtējumu:

- 2.a LPTP – jāiekļauj atbilstošs izvērtējums, t.sk. pamatojoties uz pārstrādātu gaisa kvalitātes vērtējumu,
- 11.a.1.5.LPTP – Ziņojumā sniegta pretrunīga informācija, ja 10. pielikumā norādīts, ka *“Barības tvertnes pie putnu novietnēm tiks aprīkotas ar putekļu filtriem, lai nodrošinātu, ka barības pneimatiskas iepildīšanas laikā barības putekļi vidē nenokļūst”*, tad Ziņojuma pamattekstā (piemēram 23. lpp.) – *“Bunkuru uzpildīšanas process ir slēgts, līdz ar ko putekļu emisijas ir novērstas”*. Ziņojumā gan netiek skaidrots, kā tehniski iespējams šādu procesu nodrošināt slēgti, šāds process un avoti, līdz ar daudziem citiem ar barības sagatavošanu un padošanu saistītiem potenciāliem emisiju avotiem, nav vērtēti arī 9. pielikumā. Ziņojuma 8.2. tabulā norādīts, ka paliekošā ietekme nebūtiska, nesniedzot nekādu pamatojumu šādam vērtējumam.
- 11.a.1.6.LPTP – vērtējums 10. pielikumā atbilst Ziņojumā sniegtajam aprakstam (skat. piemēram Ziņojuma 3.7. attēlu), bet šis nosacījums ir pilnībā ignorēts veicot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus, kur vērtējumā izmantota maksimālā ventilācijas sistēmas ražība, lai definētu novietņu emisijas avotu plūsmas parametrus un šis rādītājs izmantots nemainīgs visa kalendārā gada griezumā. Ņemot vērā, ka plūsmas ātrums vērtējams kā būtisks rezultātu ietekmējošs faktors, šī uzskatāma par rupju kļūdu, kas noved pie būtiski labāka izkliedes rezultāta.
- 11.b.1. LPTP – nozīmīgs risinājums putekļu emisiju samazināšanai, nav vērtēts, sagatavojot gaisa kvalitātes vērtējumu. Rekomendējams noteikt kā obligāto nosacījumu,
- 11.c. – skat. vērtējumu pie 13. LPTP.
- 12. LPTP – Ziņojuma autori atsaucas uz ārējo normatīvo aktu prasībām, lai gan LPTP būtība ir nodrošināt iekšēja smaku pārvaldības plānu, kas ir vidiskās pārvaldības sistēmas (sk. 1. LPTP) daļa, esamību uzņēmumā. Rekomendējams noteikt kā obligāto prasību ar nosacījumu, ka tam jāietver visi obligātie elementi:
 - protokols, kurā norādītas veicamās darbības un laika grafiks;
 - smaku monitoringa protokols;
 - protokols reaģēšanai uz traucējumiem, kas saistīti ar smakām;
 - smaku profilakses un novēršanas programma, kas izstrādāta, lai identificētu smaku avotu vai avotus,
 - monitorētu smaku emisijas (sk. 26. LPTP), raksturotu, kādā mērā katrs avots ietekmē smakas, un īstenotu novēršanas un/vai mazināšanas pasākumus;
 - pārskatīt agrākos smaku incidentus un novēršanas pasākumus un izplatīt zināšanas par smaku incidentiem.
- 13.a. LPTP – jāpārvērtē pēc atkārtota gaisa kvalitātes izvērtējuma.
- 13.b. LPTP – vērtējot sniegto aprakstu gan pielikumos, gan Ziņojuma pamattekstā, tiek vērsta uzmanība uz vairākiem būtiskiem trūkumiem:
 - Ziņojumā nekur uzskatāmi nav attēlots jutīgo receptoru izvietojums, pie tam izmantota pretrunīga informācija (skat. 6. sadaļu), vienlaikus Ziņojuma 143. lpp. norādīts, ka *“B alternatīvas gadījumā pamatražošanas apbūve ir paredzēta par ~500m tuvāk Paredzētās darbības teritorijas D daļā esošajām dzīvojamām mājām”* neminot konkrētu māju nosaukumu, līdz ar to bez izvērtējuma nevar piekrist 10. pielikumā sniegtajai norādei par atbilstošu izvietojumu;
 - nav sniegts apliecinājums par piedāvātā tehniskā risinājuma *“integrētas plūsmas barjeras jeb slāpētāji”* spēju nodrošināt līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni, kā LPTP Secinājumos norādītajam risinājumam *“iedarbīgi izvietot ārējus šķēršļus (piemēram, augāju), lai radītu izplūstošā gaisa turbulenci”*, kas

tālāk skaidrots atsaucis dokumenta¹ (turpmāk – atsaucis dokuments) 4.10.1.1. nodaļā, norādīt, ka šāda paņēmiens mērķis ir panākt atmosfēras turbulenci, kas rodas, kad piezemes gaisa slāņa plūsma sastopas ar mehānisku šķērslī (pie tam ideālā gadījumā – daļēji caurlaidīgu, lai neveidotos piesārņojuma akumulācija aiz šķēršļa). Piedāvātais risinājums, savukārt, nevis ietekmē piezemes gaisa plūsmas parametrus, bet gan ir vērsti uz izplūdes ātruma samazināšanu un virziena maiņu, kas analizēta atsaucis dokumenta 4.10.1.2. nodaļā par izplūdes apstākļiem. Tāpēc piedāvātais tehniskais risinājums ir vērtējams, pamatojoties uz šajā nodaļā ietvertajām norādēm, tai skaitā, ka tieši izplūdes tuvumā izvietotas plūsmas barjeras rada lāpas piezemēšanās efektu (plume downwash effect). Kā minēts šajā nodaļā, šādas izplūdi ierobežojošas barjeras ietekmi uz piesārņojuma izkliedi var novērtēt tikai veicot jutīguma analīzi, kas ietekmes uz vidi novērtējuma ietvarā nav veikta. Analogiski vērtējot atsaucis dokumentā sniegtos tehnisko paņēmienu raksturojumus, piedāvātais risinājums ir tuvāks 4.9.9. nodaļā aprakstītajam ūdens uztvērējam ar divām principiālām atšķirībām – daļiņas tiek uztvertas uz mitras virsmas, un plūsma novirzīta tālāk nākamajā nodalījumā ar ieplūdes vietu pie zemes un izplūdes vietu nodalījuma augšpusē, tādējādi radot dūmeņa efektu. 9. pielikumā izmantotais paņēmiens bez jebkāda pamatojuma klasificēt sānis vērstus izplūdes avotus kā punktveida avotus ar tādu pašu izplūdes ātrumu ir rupja kļūda un būtiski ietekmē izkļiedes rezultātus.

- 13.d.LPTP – jāpārvērtē pēc atkārtota gaisa kvalitātes izvērtējuma.
- 25.c. un 27.b. – kā emisiju monitoringa metode izvēlēts aprēķins, izmantojot emisijas faktoros, lai gan 9. pielikumā izmantotie emisiju faktori ir apšaubāmi un nesniedz pārliecību, ka tie raksturo konkrēto paredzēto darbību. Līdz ar to rekomendējams izvirzīt obligāto nosacījumu, pēc eksploatacijas uzsākšanas veikt darbību raksturojošu emisijas faktoru noteikšanu mērījumu ceļā vai izmantojot masas bilanci, ko tālāk iespējams izmantot emisiju aprēķināšanai (līdz brīdim, kad netiek veiktas būtiskas izmaiņas darbībā vai procesos).
- 31.LPTP – nepareizi klasificēts mītnes tips. Detalizēts apraksts par būru un bezbūru sistēmām ir sniegts atsaucis dokumenta 2.2.1.1. un 2.2.1.2. nodaļās. Šeit arī norādīts uz būtiskāko atšķirību starp šīm sistēmām, kas nosaka piemērojamos emisiju līmeņus, proti, bezbūru sistēmās mēsli uzkrājas uz novietnes grīdas vai zem tās visā cikla garumā (aptuveni 14 mēnešus), līdz ar to šim mītnes tipam ir noteiktas augstākas LPTP-SEL vērtības. Paredzētā darbība, kur plānots nodrošināt mēslu transportēšanu ārpus mītnes katru dienu, ir klasificējama kā uzlabota būru sistēma un tai piemērojamas būru sistēmām noteiktie LPTP-SEL. **Šie emisiju līmeņi netiek nodrošināti – vērtējams kā izslēdzošs faktors.**

Paredzētās darbības ierosinātajam jāņem vērā, ka Ziņojumā norādītie emisijas līmeņi būs obligātais nosacījums darbības realizēšanai, kurus būs iespējams pārskatīt tikai veicot atkārtotu darbības izvērtējumu.

Atbilstība LPTP jāpārvērtē un jānovērs konstatētās būtiskās neatbilstības.

III. EMISIJAS AVOTI UN PIESĀRŅOJOŠĀS VIELAS

Saskaņā ar 2013.gada 2.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.182 “Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” (turpmāk tekstā - MK noteikumi Nr.

¹ Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, JRC, 2017

182) 20. punktu Ziņojumā ir jānorāda visas piesārņojošās vielas, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kā arī citas vielas, kuras emitē iekārta. Ziņojuma autoru izmantotajos informācijas avotos bez vielām, kas norādītas 9. pielikumā, kā paredzētajai darbībai raksturīgas minētas arī daudzas citas vielas. Līdz ar to arī šīs vielas ir jāuzrāda Ziņojumā un nepieciešamības gadījumā jāveic ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu, vadoties no MK noteikumos Nr. 182 norādītajiem apsvērumiem:

- jāapzina šīm vielām piemērojamās vadlīnijas (Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas, ja tajās nav minētas atbilstošās gaisu piesārņojošās vielas robežvērtības, jāizmanto citās Eiropas Savienības dalībvalstīs noteiktās vadlīnijas, robežlielumus vai mērķlielumus);
- jāpamato lēmums veikt vai neveikt ietekmes vērtējumu, ņemot vērā konkrētās vielas emisijas apjomu un šai vielai piemērojamo vadlīniju, robežlielumu vai mērķlielumu.

Arī 9. pielikumā norādītajiem avotiem vērtējums nav veikts attiecībā uz visām piesārņojošām vielām, atsaucoties uz dažādām citu operatoru spēkā esošajām atļaujām. Šāds pamatojums nav vērtējams kā pietiekams un Ziņojuma autoriem ir jāveic detalizēts gan emisijas avotu, gan šiem avotiem raksturīgo piesārņojušo vielu izvērtējums, informāciju apkopojot pārskatāmā veidā un ietverot pamatojumu, kāpēc kāds avots vai viela ir izslēgts no tālākā izvērtējuma. Starp avotiem, kas atnesti bez izvērtējuma, minama graudu uzglabāšana, transportēšanas sistēmu filtru izvadi, barības tvertņu uzpilde u.c.

Atkārtoti jāizvērtē informācija par visiem emisijas avotiem, t.sk. smaku emisijas, norādot ziņojumā tās publiskajos informācijas avotos norādītās vielas, kuras emitēs iekārta, un jāveic ietekmes izvērtējums vai arī jāpamato, kāpēc ietekme būs nebūtiska. Attiecīgi jāpapildina Ziņojuma 3.10. nodaļa un 9. pielikums.

Vienlaikus jānorāda, ka paredzētā darbība plānota tieši īpaši aizsargājamo biotopu tuvumā (skat. Ziņojuma 4.22. attēlu) – **līdz ar to ietekmes vērtējumā obligāti būtu iekļaujama sadaļa par slāpekļa nosēdumu apjomu (modelējot piesārņojošās darbības radīto slāpekli saturošo savienojumu izkliedi un kopējo slāpekļa nosēdumu apjomu) un izvērtējot atbilstību pieļaujamajai kritiskajai slodzei atbilstoši konkrētajiem aizsargājamajiem biotopiem (ņemot vērā esošo kopējo nosēdumu apjomu gadā (fona vērtību)).**

IV. EMISIJU DAUDZUMA APRĒĶINS

Eksperta vērtējums sniegts par būtiskākajiem piesārņojuma avotiem, kas raksturīgi paredzētajai darbībai – emisijas no novietnēm un mēslu pārstrādes.

a. Emisijas no novietnēm

Emisijas no novietnēm tiek izvadītas atmosfērā caur ventilācijas izvadiem. Pirms izplūdes attīrīšana nav paredzēta.

Būtiskākās nepilnības:

- Emisiju aprēķiniem izmantota metodika „Emissions from Animal Feeding Operations. U.S. Environmental Protection Agency. Emission Standards Division”². Šī metodikas izmantošana neatbilst 2013. gada 2. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.182 (turpmāk - Noteikumi Nr. 182) norādītajai prioritārajai emisijas faktoru izmantošanas secībai, jo konkrētajam dokumentam, lai arī tas ir pieejams AP-42 datu bāzē ir

² Emissions from Animal Feeding Operations. U.S. Environmental Protection Agency. Emission Standards Division. Office of Air Quality Planning and Standards, 2001

melnraksta status un juridiska atsauce, ka šobrīd AP-42 neietver emisijas faktorus konkrētajai nozarei,

- Vienlaikus jānorāda, ka:
 - Izmantoti nepareizi emisijas faktori – 9. pielikumā norādīts, ka izmantoti izvietojuma tipa C2 faktori, bet patiesībā lietoti C1B tipa faktori, kas ir zemāki. Attiecīgi pārrēķinātais rezultāts vēl būtiskāk pārsniegtu LPTP-SEL.
 - Formulā izmantotas K vērtības, kas raksturo “*emisijas samazināšanas iekārtas efektivitāti, %*”, lai gan kā jau norādīts iepriekš, tad Ziņojumā uzsvērts, ka netiks uzstādītas iekārtas emisiju samazināšanai. Ja amonjaka gadījumā, tas daļēji, visticamāk, saistīts ar kļūdainu informācijas pasniegšanu, jo emisijas samazinājums varētu būt saistīts ar barošanas stratēģiju (bet tādā gadījumā nepieciešams izmantot aktuālu informāciju atbilstoši atsauces dokumentā sniegtajai informācijai), tad pilnīgi noteikti šāds samazinājums nav piemērojams putekļiem, jo metodikā norādītie samazināšanas pasākumi netiek plānoti,
 - Putekļu frakciju sadalījuma noteikšanai izmantota neaktuāla EMEP/EPA metodikas versija, kas vairs nav spēkā.

Veiktais emisiju daudzuma aprēķins nesniedz patiesu priekšstatu par sagaidāmajām emisijām un iegūtie rezultāti norāda uz potenciāliem LPTP-SEL pārsniegumiem (skat. arī atzinuma 2. sadaļu).

b. Smaku emisijas no novietnēm

Aprēķinot smaku emisijas no putnu mītnēm, nav ievērota Noteikumu Nr. 182 10.3. punktā noteiktā prioritārā secība, kas paredz, ka trešajā solī ir jāizmanto emisijas faktori, kas iegūti no citas emisiju faktoru datubāzes (metodikas). 9. pielikumā izmantots zinātniskā publikācijā norādīts vidējais emisijas faktors, kas iegūts analizējot dažādus literatūras avotus, t.sk. citu valstu emisijas faktoru datu bāzes. Šāds vidējais lielums nesniedz pietiekamu informāciju par tehniskajiem paņēmieniem un apstākļiem, kādus raksturo konkrētais faktors, kas parasti ir norādīts emisiju faktoru datu bāzēs. Līdz ar to iegūtajai vērtībai nav nekādas cēloņsaistības ar konkrētajiem piedāvātajiem risinājumiem, kas vērtējams kā būtisks apgrūtinājums pamatotu secinājumu izdarīšanai.

c. Mēslu žāvēšanas iekārta

Mēslu žāvēšanas iekārtas emisijas novērtētas atsaucoties uz 9. pielikuma 12. pielikumā sniegto ražotāja apliecinājumu. Iepazīstoties ar šo dokumentu un citu pieejamo informāciju, secināts, ka:

- Konkrētais ražotājs ražo tikai UV lampu filtru blokus un aktīvās ogles filtrus, līdz ar to jāpieņem, ka pielikumā sniegtais apliecinājums attiecas vienīgi uz šiem attīrīšanas sistēmas elementiem,
- Apliecinājumā ir norādīta GOS un smaku attīrīšanas efektivitāte, bet nav sniegta nekāda informācija par garantētajiem emisijas līmeņiem izplūdē, līdz ar to 9. pielikuma 53. lpp. norādītajai vērtībai 100 ouE/m³ izplūdē nav nekāda pamatojuma (Ziņojuma 15. pielikumā norādītā atsauce uz SIA “Egg Energy” neaptver līdzvērtīgu attīrīšanas sistēmu).

Starp vielām, kas tiks emitētas no mēslu žāvēšanas iekārtas vispār nav norādīts ne amonjaks, ne GOS, lai gan mitro skruberi tiek plānots uzstādīt ar mērķi nodrošināt tieši šo vielu emisiju samazinājumu. Kā jau minēts iepriekš – uz skrubera efektivitāti nav iespējams attiecināt ražotāja apliecinājumi, it īpaši ņemot vērā, ka šāda attīrīšanas efektivitāte nav sasniedzama ar

šo tehnisko paņēmieni, uz ko norāda atsaucēs dokumentā sniegtā informācija (skat., piemēram, 4.139. tabulu).

Nemot vērā iepriekš norādītās nepilnības jāveic atkārtots smaku emisiju aprēķins gan 9. pielikumā ietvertajiem, gan arī citiem plānotajiem emisijas avotiem.

V. EMISIJAS AVOTU FIZIKĀLAIS RAKSTUROJUMS UN EMISIJU DINAMIKA

To emisijas avotu, kas ietverti 9. pielikuma 12. tabulā, fizikālajā raksturojumā būtiskākās nepilnības konstatētas ventilācijas avotu raksturojumā.

Avoti A1-A16 un A28-A36 raksturo putnu mītnes, un katrs no tiem aptver visus konkrētās novietnes ventilācijas izvadus kā vienu apvienotu punktveida avotu. Izvērtējot sniegto informāciju, secināts, ka:

- plūsmas ātrums, kas ventilācijas iekārtām norādīts vienkārši m^3/h , tabulā norādīts kā plūsmas ātrums normālapstākļos, neveicot nekādu pārrēķinu. Šāds nepatiess lielums izmantots arī modeļa ievaddatos,
- apvienoto avotu augstumi mākslīgi palielināti, kas noved tikai pie labākiem izkliedes rezultātiem. Saskaņā ar 9. pielikuma 4. lpp. ietvertajiem attēliem, augstākās ventilatoru rindas viduspunkts attiecīgi dējējvistu un jaunputnu mītnēm ir 12,3 un 3,6 m augstumā, kamēr apvienoto (ar palielināto diametru) avotu izvadu augstumi norādīti vēl augstāki – attiecīgi 15,3 m un 6 m.

Izvērtējot Ziņojumu, konstatētas divas rupjas kļūdas, kas būtiski ietekmē vērtējumu:

- pirmā saistīta ar putnu novietņu emisijas avotu plūsmas dinamikas definēšanu, jo kā jau norādīts atzinuma 2. sadaļā (11.a.1.6.LPTP), plūsma lielāko darbības laiku ir būtiski zemāka nekā maksimālā ražība, kas izmantota izkliedes modelēšanā kā nemainīgs lielums. Tas nozīmē, ka samazinot un pareizi definējot plūsmas režīmu, pasliktināsies piesārņojuma izkliede un visticamāk tiks iegūts augstāks rezultāts.
- otra – emisijas avota definēšana modelī. Nesniedzot nekādu pamatojumu, klasiski sānus vērsti avoti ar barjerām plūsmas ceļā, modelī definēti kā punktveida avoti ar vertikālu izplūdi, nemainot ne plūsmas parametrus, ne citus emisijas avota fizikālos raksturlielumus. Rezultātā modeļa scenārijā ietvertie emisijas avoti vērtējami kā absolūti neatbilstoši aprakstam un piedāvātajiem tehniskajiem risinājumiem, attiecīgi arī iegūtais rezultāts nav pakļaujams vērtējumam.

Ja Ziņojuma autori nepiekrīt iepriekš norādītajiem apsvērumiem un nepārskata emisijas avotu definēšanas principus, tad **šāda pieeja ir jāpamato ar jutīguma analīzi vienai no novietnēm – modelējot izplūdes gan kā sānis vērstus, gan vertikāli vērstus punktveida avotus ar un bez barjeras, gan arī nepieciešamības gadījumā pārdefinējot avotu atbilstoši izvēlētajam tehniskajam risinājumam (izplūde no ar barjeru ierobežota laukuma) un pareizi ņemot vērā Ziņojumā sniegto detalizēto informāciju par ventilācijas jaudām, izplūdes vietu izvietojumu un augstumu.**

Detalizētajā novērtējumā jāņem vērā arī ēkas, kas arī vērtējama kā rupja kļūda (skat. nākamo sadaļu).

Modelējot detalizēti, nepieciešams izvēlēties mazāku aprēķina soli nekā izmantotais (50 m), jo avoti izvietoti zem un apkārtējā apbūve ir blīva (liels skaits ēku).

VI. PIESĀRŅOJUMA IZKLIEDES MODELĒŠANA

Lai arī ņemot iepriekš izklāstītos argumentus, izkliedes rezultāts pēc būtības nav vērtēts, vēlos vērst uzmanību uz vairākām nepilnībām, kas novēršamas, veicot atkārtotu izvērtējumu.

MK Noteikumi Nr. 182 nosaka minimālās prasības projekta (vai šajā gadījumā novērtējuma) saturam. Izvērtējot atbilstību šo noteikumu prasībām, konstatēts, ka (iekavās norādīts atbilstošais Noteikumu Nr. 182 punkts):

- nav ņemta vērā emisijas avotu dinamika, īpaši būtiski attiecībā uz ventilāciju, kas ir atšķirīgi lielumi vasarā un ziemā (24. punkts);
- modelēšanā nav izmantotas apbūves īpatnības, norādot ietverto objektu izvietojumu un parametrus, kā arī raksturojot to izvietojumu attiecībā pret emisijas avotu. Ziņojuma autori nav pamatojuši atkāpes no šī obligātā nosacījuma (26. punkts un 27.2. punkts), kas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā piedāvāto tehnisko risinājumu – plūsmas barjeras uzstādīšanu;
- modelēšana nav veikta katram no pēdējiem trim gadiem, kas ir obligāts nosacījums A kategorijas piesārņojošai darbībai (27. punkts);
- modelēšanā izmantotais solis vērtējams kā neatbilstošs konkrētajam scenārijam, rekomendējams izvēlēties mazāku aprēķinu soli (31. punkts);
- Ziņojumā norādītā informācija par aprēķiniem, kas veikti, lai novērtētu ietekmi uz gaisa kvalitāti, un kuros izmantoti piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu (modelēšanas) rezultāti, lai noteiktu summārās koncentrācijas, apliecina to, ka nav ievērotas šo noteikumu 5.pielikuma prasības, proti, nosacījums, ka summārās koncentrācijas nosaka, summējot telpiski identisku attiecīgās vielas esošā piesārņojuma līmeņa datu kopu ar attiecīgo izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu. Lai arī pievienotā LVĢMC izziņa (9. pielikuma 5. pielikums) apliecina, ka ziņojuma autoru rīcībā ir pilna datu kopa, summārās koncentrācijas noteikšana izmantota viena brīvi izvēlēta fona koncentrācijas vērtība, pie tam pat neskaidrojot, kāpēc nākotnes scenārijā tiek ignorēts nozīmīgs neidentificēts emisijas avots, kas izvietots tiešā paredzētās darbības tuvumā. Ņemot vērā, ka kā alternatīvas tiek vērtētas dažādas kompleksa izvietojuma konfigurācijas, tad tieši precīza un detalizēta summārās koncentrācijas rezultātu analīze ir būtisks nosacījums alternatīvu izvēlē;
- Ziņojumā nav nevienas kartes, kurā būtu attēlota informācija par vietējo apbūvi vismaz tādā detalizācijas pakāpē, kāda izmantota piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā (36. punkts), proti – nav identificētas mājas, kurās vērtēta atbilstība smaku mērķlielumiem. Šajā aspektā jāpievērš uzmanība arī trokšņa novērtējumam, jo gaisa un trokšņa novērtējumā kā ietekmes receptori definētas dažādas viensētas, kas rada pretrunas dokumentā (skat. piemēram Ziņojuma 4.11. un 5.5. tabulu).

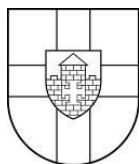
Veicot atkārtotu modelēšanu, jāizmanto arī teritorijai atbilstošs virsmas nelīdzenuma faktors, definējot modeļa scenāriju.

VII. SECINĀJUMI:

- **Emisijas avotu un emisiju raksturojumā konstatētas būtiskas nepilnības, kas norādītas iepriekšējos atzinuma punktos.**
- **Pēc norādīto trūkumu novēršanas jāveic atkārtota izkliedes modelēšana, jo labojumiem sagaidāma būtiska ietekme uz modelēšanas rezultātu.**

- Pamatojoties uz iesniegtajiem rezultātiem, nav iespējams sniegt ticamu un pamatotu vērtējumu par paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti un īpaši aizsargājamajām dabas vērtībām.
- Tā kā ziņojums gaisa aizsardzības jomā neatbilst normatīvo aktu prasībām (t.sk. normatīvajos aktos noteiktajiem LPTP-SEL un emisijas robežvērtībām) eksperts rekomendē Ziņojumu nosūtīt ierosinātajam pārstrādāšanai. Iepazīstoties ar pārstrādātās versijas rezultātiem, rekomendējams izvērtēt nepieciešamību nodrošināt sabiedrības informēšanu un sabiedrisko apspriešanu.

Vārds, Uzvārds /Paraksts/

LATVIJAS REPUBLIKA
KRUSTPILS NOVADA PAŠVALDĪBA

Reģ.Nr.90009118116

Rīgas ielā 150a, Jēkabpilī, LV-5202

Tālrunis 65237635, Fakss 65237611, e-pasts: novads@krustpils.lv

Jēkabpilī

21.05.2021. Nr. 2.1-8/21/743

Vides pārraudzības valsts birojs

E-pasts: pasts@vpvb.gov.lv

Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “GALLUSMAN” plānotai darbībai – olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveidei Krustpils novada Krustpils pagastā

Krustpils novada pašvaldība iepazīnās ar šī gada 7.maijā no SIA “Geo Consultants” iesniegto Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu ar pielikumiem (turpmāk-Ziņojums) SIA “GALLUSMAN” plānotai darbībai “Olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveide Krustpils novada Krustpils pagastā”.

Izskatot iesniegto Ziņojumu, Krustpils novada pašvaldība secināja, ka dokumentā ir ietverti mūsu izvirzītie nosacījumi par traucējošās smakas un trokšņa izplatības mazināšanas pasākumiem pašvaldības teritorijā, izveidojot apstādījumu joslu (koki un krūmi), skaidri aprakstīti iespējamie risinājumi Kompleksa ūdensapgādes nodrošināšanai, notekūdeņu apsaimniekošanai, tika izvērtētas piebraukšanas iespējas Kompleksam, kā arī tika aprakstītas citas nepieciešamās inženierkomunikācijas Kompleksa darbības nodrošināšanai.

Krustpils novada pašvaldībai nav iebildumu pret izstrādāto Ziņojumu SIA “GALLUSMAN” plānotai darbībai “Olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveide Krustpils novada Krustpils pagastā”.

Domes priekšsēdētājs

Kārlis Pabērzs

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: 18.novembra iela 105, Daugavpils, LV-5404
tālrunis: 65424547, tālrunis/fakss: 65429529, e-pasts: latgale@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Daugavpilī

04.06.2021. Nr. 4.6.2.-10./407

Uz 08.05.2021. Nr. 5-01/503

Vides pārraudzības valsts birojs
pasts@vpvb.gov.lv

Par ietekmes uz vidi novērtējumu

Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta Latgales kontroles nodaļa (turpmāk - Inspekcija) savas kompetences ietvaros izskatīja sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA „Gallusman” plānotajai darbībai – olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveidei Krustpils novada Krustpils pagastā (turpmāk – Komplekss), kur lūdzat sniegt savu atsauksmi par pilnveidoto Ziņojumu.

Inspekcija, izskatot Ziņojumu secina, ka pēc Inspekcijas ieteikuma ir papildināta 5.8. sadaļa ar tekstu ”Pēc Kompleksa darbības uzsākšanas tiks nodrošināti trokšņu robežlielumu kontroles mērījumi pie attiecīgās ekspluatācijas maksimālas jaudas, lai novērtētu reālo trokšņu atbilstību Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros trokšņu modulēšanas rezultātiem” un atbilstību saskaņā ar MK 07.04.2014. not. Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, un papildināts 12. pielikums norādot plānotas aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām un ūdensapgādes urbumu aizsargjoslām.

Sabiedrības veselības departamenta
Latgales kontroles nodaļas vadītāja

Ludmila Vainiņa

Evija Lāce, 65231104
evija.lace@vi.gov.lv

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

06.07.2021

Lēmums Nr. 5-02/14

Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Gallusman” paredzētās darbības “Vistu novietņu kompleksa - olu un olu produktu ražotnes izveide Krustpils novadā, Krustpils pagastā” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma nodošanu pārstrādāšanai

Paredzētās darbības ierosinātājs un ziņojuma izstrādātājs:

1. SIA “Gallusman” (reģ.Nr. 40103895261), juridiskā adrese: Tīnūžu šoseja 15, Ikšķile, Ikšķiles novads, LV 5052, elektroniskā pasta adrese: info@gallusman.eu (turpmāk – Ierosinātāja).
2. SIA “Geo Consultants” (reģ. Nr. 40003340949¹), juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV – 1004; elektroniskā pasta adrese: gc@geoconsultants.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Paredzētās darbības nosaukums: olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveide Krustpils novadā, Krustpils pagastā (turpmāk – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta: Krustpils novada, Krustpils pagasta, nekustamie īpašumi “Pasilnieki” (kadastra Nr. 5668 007 0277) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 5668 007 0298, 5668 007 0307, 5668 007 0319; “Logistikas parks” (kadastra Nr. 5668 007 0295) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 5668 007 0301, 5668 007 0302, 5668 007 0312, 5668 007 0308; “Lidlauka ceļi” (kadastra Nr. 5668 007 0372) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 5668 007 0372; “Lidlauka taka” (kadastra Nr. 5668 007 0320) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 5668 007 0320; “Pasile” (kadastra Nr. 5668 007 0468) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 5668 007 0462) (turpmāk kopā sauktas – Darbības vieta).

Izvērtētā dokumentācija:

1. Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2020. gada 5. oktobrī SIA “Gallusman” izsniegta programma Nr. 5-03/15 ietekmes uz vidi novērtējumam (turpmāk – Programma)
2. Izstrādātājas 2021.gada 7. maija vēstule Nr. 174/2021 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma iesniegšanu”, ar kuru Birojā iesniegts sagatavotais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/972).
3. Krustpils novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 21. maija vēstule Nr. 2.1-8/21/743 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “GALLUSMAN” plānotai darbībai – olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveidei Krustpils novada Krustpils pagastā”.
4. Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests)

¹ Saskaņā ar SIA “GALLUSMAN” un SIA “Geo Consultants” savstarpēji noslēgto 2020. gada 1. jūnija līgumu “Par ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādi”.

2021. gada 8. jūnija vēstule Nr. 2.3/1205/DA/2021 “Par SIA “GALLUSMAN” paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2. redakciju”.

5. Veselības inspekcijas 2021. gada 4. jūnija vēstule Nr. 4.6.2.-10./407 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
6. Biroja pieaicinātā gaisa un smaku piesārņojuma novērtēšanas jomas eksperta (turpmāk – Eksperts) 2021. gada 11. jūnija atzinums par Ziņojumā ietvertā gaisa un smaku ietekmes novērtējumu (turpmāk – Atzinums).

Konstatētie fakti un to izvērtējums:

1. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2011/92/ES Par dažu privātu un publisku projektu ietekmes uz un vidi novērtējumu (turpmāk – Direktīva 2011/92/ES) un likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) nosacījumiem pirms tiek dota piekrišana tādu projektu īstenošanai, kam ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, ir jānodrošina, ka tiek veikts šādu darbību ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN). IVN procedūra ir veicama Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu šādu darbību iespējamās īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, tostarp īpašumus, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību, izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.
2. Novērtējuma likuma 14. divi *prim* pants noteic, ka paredzētās darbības ietekmes novērtēšanas procesa posmi ir šādi: paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana, programmas izstrādāšana, ietekmes novērtējuma ziņojuma sagatavošana un sabiedriskā apspriešana, kompetentās institūcijas atzinums par minēto ziņojumu un paredzētās darbības akcepta lēmums, kurā integrēts kompetentās institūcijas atzinums.
3. Atbilstoši šī brīža projektēšanas stadijas iecerei Kompleksā paredzētas 16 dējējvistu novietnes 5,36 milj. putnu vietām un 9 jaunputnu novietnes 1 milj. jaunputnu vietām. IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkta un 1. pielikuma 23.punkta 2.apkšpunktu², jo Paredzētā darbība ~ 88 reizes pārsniedz minētajā tiesību normā noteikto robežvērtību putnu audzēšanas kompleksiem, no kuras ietekme uz vidi tiek uzskatīta par būtiski negatīvu.
4. Programmu Nr. 5-03/15 IVN veikšanai Birojs izdeva 2020. gada 5. oktobrī, pamatojoties uz Ierosinātājas pilnvarotās personas – SIA “Geo Consultants” (reģ. Nr. 40003340949) 2020. gada 7. augusta iesniegumu, ar kuru tika pieprasīta Programma IVN veikšanai, kā arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kuri Birojā iesniegti 2020. gada 2. septembrī.
5. Prasības Ziņojumam noteic Novērtējuma likuma 17. panta pirmā daļa. Prasības informācijai, kas iekļaujama Ziņojumā (atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešajai daļai) noteiktas Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 18) 2. pielikumā, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj.
6. Birojā izvērtēšanā ir Izstrādātājas sagatavotais Ziņojums, kas sagatavots par Ierosinātājas Paredzēto darbību. Ziņojums Birojā iesniegts 2021. gada 7. maijā.
7. Saskaņā ar Ziņojumu:
 - 7.1. Olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveide Krustpils novada Krustpils pagastā (turpmāk – Komplekss) paredzēta bijušā Jēkabpils lidlauka teritorijā, vairākos zemes

² Mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksi ar vairāk nekā 60 000 vistu vietām.

- īpašumos ar kopējo platību ap 45 ha, kas atrodas Krustpils novada Krustpils pagastā - aptuveni 0,5 līdz 1 km uz ZA no Jēkabpils pilsētas teritorijas robežas (atkarībā no izvētās izvietojuma alternatīvas).
- 7.2. Papildus dējējvistu novietnēm un jaunputnu novietnēm Kompleksā paredzēts arī graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas cehs, putnu barības ražošanas cehs, olu šķirošanas cehs un olu produktu ražošanas cehs ar gatavās produkcijas uzglabāšanas noliktavu, mēslu pārstrādes iekārtas, kā arī saistītās inženierkomunikācijas – ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu attīrīšanas, elektroapgādes, siltumapgādes un sakaru tīklu infrastruktūra, kā arī neliels, stacionārs degvielas uzpildes punkts iekšējā transporta pašpatēriņa vajadzībām.
 - 7.3. Paredzētās darbības rezultātā tiks saražotas putnu olas, no kurām tiks ražoti arī dažādi olu produkti – šķidrie olu produkti (dažādas olu masas ar vai bez piedevām), olu pulveris (dažādi to veidi), vārītas olas, ēdienu pagatavošanas sagataves, uztura bagātinātāji u.c. Kompleksa darbības rezultātā, veicot radīto blakusproduktu (putnu mēslu) pārstrādi, tiks saražots vērtīgs organiskais augsnes minerālmēslojums, kā arī tehnoloģiskos procesos gaisa attīrīšanas iekārtu darbības rezultātā tiks radīts amonija sulfāta šķīdums, kas ir viens no visbiežāk sastopamajiem un plaša pielietojuma slāpekļa augsnes mēslošanas līdzekļiem.
 - 7.4. Atbilstoši iesniegtajiem materiāliem plānotā Kompleksa ražošanas jauda ir ~ 1 800 miljoni saražotu olu gadā (plānotā realizācija ~ 60 % olas; ~ 40 % olu produkti), līdz 5 000 tonnas/gadā olu čaumalu pulveris, līdz 6 000 tonnas/gadā dēt beigušie putni, līdz 14 000 tonnas/gadā auksti spiesta nerafinēta rapšu eļļa, kā arī ~ 241 000 tonnas/gadā putnu barības. Mēslu pārstrādes iekārtā paredzēts pārstrādāt līdz 187 000 tonnas/gadā kūtsmēslu un saražot organisko mēslojumu līdz 70 000 t gadā, kā procesa blakusprodukts tiks saražoti arī amonija sulfāts (kristālisks) līdz 5 000 tonnas gadā un amonija sulfāta šķīdums (25%) līdz 19 000 tonnas/gadā.
 - 7.5. Ziņojumā vērtētas divas Paredzētās darbības vietas izvietojuma alternatīvas dējējvistu turēšanas novietņu un Kompleksa pamatražošanas infrastruktūras (olu šķirošanas un pārstrādes, graudu pirmapstrādes, uzglabāšanas un barības ražošanas, putnu mēslu pārstrādes un siltumapgādes infrastruktūrai) izvietošanai (ar kopējo platību ap 30 ha), savukārt jaunputnu novietņu izvietošana tiek izskatīta viena novietojuma alternatīva zemes īpašumā ar kopējo platību ap 13 ha.
 - 7.6. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas Natura 2000 (turpmāk – Natura 2000 teritorija). Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kurai noteikts arī Natura 2000 teritorijas statuss, - dabas parks “*Laukezers*” atrodas ~ 8 km attālumā uz DA no Darbības vietas Krustpils novada Kūku pagastā. Atbilstoši dabas pārvaldības datu sistēmā “*Ozols*” pieejamajai informācijai Darbības vietas tiešā tuvumā (Z daļā) atrodas īpaši aizsargājams biotops “*Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs*”, bet ~ 600 m attālumā uz Z no Darbības vietas atrodas īpaši aizsargājams biotops “*Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*”.
 8. Ziņojuma izvērtēšanai Birojs pieaicināja ekspertu gaisa un smaku novērtēšanas jomā. Eksperta Atzinums ir neatņemama šī lēmuma sastāvdaļa.
 9. Novērtējuma likuma 20. panta pirmā daļa noteic, ka kompetentā institūcija izvērtē ziņojumu un sniedz par to atzinumu. Savukārt Novērtējuma likuma 20. panta ceturtā daļa paredz, ja ziņojums neatbilst programmai, normatīvo aktu prasībām vai nav ņemti vērā kompetentās institūcijas rakstveida priekšlikumi attiecībā uz ziņojumu, vai nav veikta sabiedrības informēšana, vai nav notikusi sabiedriskā apspriešana atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kompetentā institūcija nosūta ziņojumu ierosinātajam

pārstrādāšanai, norādot novēršamās nepilnības, kā arī, ja nepieciešams, uzdod ierosinātajam nodrošināt sabiedrības informēšanu un sabiedrisko apspriešanu.

Izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma pieņemšanai:

1. Izvērtētājs Ziņojumu, Eksperta sniegto Atzinumu un institūciju atsauksmes par Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojums tikai daļēji sagatavots atbilstoši Programmai un normatīvo aktu prasībām, bet atsevišķi Paredzētās darbības un tās ietekmes uz vidi aspekti novērtēti kļūdaini un nepilnīgi. Konstatētās nepilnības attiecībā uz ietekmes uz gaisa kvalitāti un smaku ietekmi atzinuma par Ziņojumu izsniegšanai ir būtiskas, šos trūkumus nevar novērst Birojs, izdodot savu atzinumu vai lūdzot papildu informāciju, tādēļ Birojs ar šo lēmumu nodod Ziņojumu pārstrādāšanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta ceturto daļu.
2. Birojs tālāk sniedz argumentus un apsvērumus, kas pamato ietekmes uz gaisa kvalitāti un smaku ietekmes novērtējuma pārstrādāšanu.
3. Atbilstoši Ziņojumam, lai emisiju izplatības samazināšanas nolūkā Kompleksu nebūtu jāaprīko ar gaisa attīrīšanas filtru sistēmu, gan jaunputnu novietnes, gan dējējvistu novietnes paredzēts aprīkot ar novietņu konstrukcijā to ventilatoru izvadu gala sienās integrētām plūsmas barjerām jeb slāpētājiem. Pēc būtības ventilatoru izvadi būs novietnes vienā gala sienā izvietoti sānis (horizontāli) vērsti emisiju avoti, kam visā novietnes augstumā un gala sienas platumā paredzēts izbūvēt barjeru, kas – kā norādīts Ziņojumā, paredzēta ar mērķi radīt gaisa turbulenci un pavērst emisiju plūsmu uz augšu vērsta virzienā. Šāda pieeja, kad sānis vērstiem ventilatoriem tiek paredzētas barjeras, kas ļauj ierobežot un mainīt plūsmas virzienu, nav jauns risinājums, tomēr pieeja, kad barjeras tiek paredzētas nevis ventilatoru rindai vai grupai, bet uzreiz visai ventilatoru kopai, lai radītu turbulences zonu, ir jauna, līdz šim Latvijā nevērtēta pieeja, tādēļ tās piemērotība, efektivitāte un darbības principi (to vērtējums, tai skaitā attiecībā uz turbulences veidošanās apstākļiem, plūsmas ātruma izmaiņām turbulences rezultātā u.c.) var tikt balstīti tikai prognozēs (nevis, piemēram, uz mērījumu un monitoringa rezultātiem). Ņemot vērā minēto, ir būtiski nodrošināt, ka visi vērtējuma parametri un nosacījumi ir izsekojami, savstarpēji saskanīgi un zinātniski pamatoti. Tomēr secināms, ka vairākos aspektos Ziņojums nenodrošina šādu vērtējuma pieeju. Būtiskākajos aspektos ar attiecīgu pamatojumu iebildumi ir norādīti Eksperta Atzinumā, tai skaitā kā nozīmīgi attiecībā uz avotu definējumu minami turpmāk norādītie:
 - 3.1. Lai gan emisiju no novietnēm faktiski radīs sānus vērsti avoti ar īpaši veidotu barjeru plūsmas ceļā, kas ir specifisks avots ar specifisku funkciju, novērtējumā visa ventilatoru izvadu plūsmas barjeras zona pieņemta kā viens punktveida emisiju avots ar vertikālu izplūdi (avots, kas būtu līdzvērtīgs parastam vertikāla dūmeņa izvadam), turklāt par šāda avota diametru pieņemta novietņu sienā esošo sānis vērsto ventilatoru izvadu diametru summa, nevis plūsmas barjeras zonas veidotais atvērtais laukums (kas ir vērā ņemami lielāks).
 - 3.2. Arī attiecībā uz emisiju plūsmu secināms, ka tā pieņemta pie Ziņojumā norādīto ventilācijas iekārtu maksimālās jaudas ($65\ 800\ \text{m}^3/\text{h}$), lai gan attiecīgo vērtību izmantošana konkrētajā situācijā (aprēķiniem) nav pamatota, jo plūsma lielāko Kompleksa darbības laiku būs samazināta, bet lielāku plūsmas vērtību pieņemšana aprēķinos uzrāda labāku izkliedes rezultātu (ietekme uz gaisa kvalitāti un smaku ietekme sagaidāma lielāka nekā Ziņojumā novērtēts). Proti, Ziņojumā norādīts, ka putnu mītnēs ventilācijas iekārtas maksimālās jaudas režīmā darbosies tikai periodā, kad āra gaisa temperatūra sasniegs 30°C . Kad āra gaisa temperatūra pazemināsies zem 0°C , ventilācijas iekārtas darbosies ar aptuveni 15 % jaudu no aprēķinātās maksimālās ventilācijas jaudas. Papildus Ziņojuma 24. lpp. norādīts, ka saistībā ar Kompleksam tuvākajās dzīvojamās zonās esošajām teritorijām, vakara un nakts stundās ventilatoru jauda ar sistēmas iestatījumiem tiks ierobežota, attiecīgi, 70 % un 50 % apmērā no

ventilatoru maksimālās jaudas. Arī atbilstoši Ziņojuma 8. pielikumam “*Troksņu ietekmes novērtējums*”, veicot troksņu aprēķinus, pieņemts, ka ventilatoru darbības jauda dienas laikā būs 100 %, vakarā – 70 % un naktī – 50 %, neatkarīgi no sezonas. Tai pat laikā, veicot ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu, pieņemts, ka tie paši ventilatori visu laiku darbojas ar maksimālo jaudu, neatkarīgi no sezonas un diennakts perioda. Šāda aprēķina pieeja būtiski ietekmē emisiju (arī smaku) izkliedes rezultātu to uzlabojot. Ietekmes uz gaisa kvalitāti un smaku ietekmes novērtējumu nepieciešams pārstrādāt veidā, kas nodrošina vides troksnim līdzvērtīgu iekārtu darbības principu novērtējumu, jo – kā izriet no vides troksņa novērtējuma, citādā režīmā (ar lielākām jaudām visā diennakts garumā neatkarīgi no sezonālītātes) ventilatoru darbība nav vērtēta un faktiski nemaz nebūtu pieļaujama (paredzēti kā pasākumi ietekmes samazināšanai).

4. Tāpat konstatējama virkne citu nepilnību, tai skaitā, raksturojot emisiju avotus, nav norādītas visas piesārņojošās vielas, bet virkne emisijas avotu (piemēram, lopbarības sagatavošanas iecirknis, olu pārstrādes iecirknis) izslēgtas no vērtējuma bez vērā ņemama pamatojuma. Pārstrādājot attiecīgās Ziņojuma sadaļas ietekmes uz gaisa kvalitāti un smaku novērtējuma jomā, nepieciešams ņemt vērā arī citus Eksperta Atzinumā norādītos trūkumus, vienlaikus kā pamatojums Novērtējuma likuma 20. panta ceturtās daļas lēmuma pieņemšanai cita starpā norādāms:
 - 4.1. Nosacījumus piesārņojošo vielu emisiju izkliedes modelēšanai (stacionāru emisiju avotu limita projekta izstrādei) noteic Ministru kabineta 2013.gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – MK Noteikumi Nr. 182), bet Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumi Nr. 724 “*Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos*” 9. punkts noteic, ka tad, ja A vai B kategorijas piesārņojošās darbības rezultātā piesārņojošo vielu emisija izraisa vai var izraisīt traucējošu smaku, operators izstrādā smaku emisijas limita projektu, ievērojot normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi minētos nosacījumus, ciktāl šie normatīvie akti nav pretrunā ar šiem noteikumiem, kā arī novērtē kopējo ietekmi, ņemot vērā blakus esošu operatoru radīto smaku emisiju. Savukārt MK Noteikumu Nr. 18 9. punkts paredz, ka gaisu piesārņojošo vielu emisiju aprēķins un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums veicams, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi (tātad – ievērojot MK Noteikumu Nr. 182 prasības).
 - 4.2. MK Noteikumu Nr. 182 24. un 3. pielikums paredz, ka tad, ja emisija nav pastāvīga, kas nozīmē arī gadījumus, kad tā nav vienmērīga, kad emisiju avots darbojas ar atšķirīgu jaudu un intensitāti, novērtējumā ir jāņem vērā tā darbības (un emisijas) dinamika. Šāds nosacījums novērtējumā nav ievērots (piemēram, attiecībā uz ventilatoru darbību). No Ziņojuma tāpat izriet, ka, veicot ietekmes novērtējumu, nav ņemti vērā tādi piesārņojošo vielu izkliedi ietekmējoši faktori, kas ietekmē piesārņojošo vielu izkliedi, kā teritorijas reljefs un apkārtnes apbūve, ņemot vērā to izvietojumu un parametrus (MK Noteikumu Nr. 182 26. punkts). Summāro emisiju koncentrāciju noteikšana nav veikta atbilstoši MK Noteikumu Nr. 182 5. pielikuma 4. punktam, kurā noteikts, ka “*summārās koncentrācijas nosaka, summējot telpiski identisku attiecīgās vielas esošā piesārņojuma līmeņa datu kopu ar attiecīgo izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu*”. Tāpat nav veikta piesārņojošo vielu izkliedes modeļa jutīguma analīze (analīze, ko veic, lai noskaidrotu, cik lielā mērā, pārmainoties vienam faktoram, mainās cits faktors, ko modelē, piesārņojošo vielu izkliedi sagatavojot katram no pēdējiem trim gadiem), kas bija jāveic saskaņā ar MK Noteikumu Nr. 182 27.2. apakšpunktu, jo putnu novietnēm emisiju avoti projektēti un vērtēti kā tādi, kas izvietoti ēkai tieši līdzās, kā arī šo noteikumu 27. punktu, jo Paredzētā darbība ir A kategorijas piesārņojošā darbība. Ietekmes uz vidi novērtējums

- ir procedūra, kurā jāsniedz pilnvērtīgs sagaidāmās ietekmes novērtējums, lai varētu pieņemt lēmumu par plānotās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Nenodrošinot MK Noteikumu Nr. 182 prasības attiecībā uz veidu, kādā sagatavojams emisiju limita projekts, nav pamata secināt, ka šādai darbībai (bez jauna emisiju limita projekta izstrādes) varētu tikt izsniegta atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai. Tādēļ, ja jau šajā stadijā netiek nodrošināta MK Noteikumu Nr. 182, tai skaitā šo noteikumu 27. punkta un 27.5. apakšpunkta prasība attiecībā uz jutīguma analīzi, pārliecinoties, vai plānotā mēroga darbība pie mainīgiem apstākļiem neradīs būtisku un nepieļaujamu ietekmi, nav arī pamata pieņemt, ka šāda darbība ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā varētu tikt akceptēta.
- 4.3. Konstatējams, ka gaisu piesārņojošo vielu emisiju un smaku emisiju novērtējumam nav izmantoti emisiju faktori atbilstoši MK Noteikumu Nr. 182 10.3. apakšpunkta nosacījumiem (sk., Eksperta atzinuma 4.1. un 4.2. apakšpunktu), turklāt arī no izmantotajā literatūrā norādītajiem faktoriem izvēlēti tādi, kas ir zemāki, vai papildus formulā ievērtēta attīrīšanas iekārtu efektivitāte, lai gan attīrīšanas iekārtas nav paredzētas.
- 4.4. Ņemot vērā to, ka Paredzētā darbība ir A kategorijas piesārņojošā darbība, saskaņā ar likuma "*Par piesārņojumu*" nosacījumiem uz to attiecināmas prasības par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) un ar tiem saistītajiem emisiju līmeņiem (LPTP SEL) attiecībā uz mājputnu intensīvo audzēšanu. Minētie nosacījumi ir noteikti Eiropas Komisijas īstenošanas lēmumā (2017. gada 15. februāris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz mājputnu vai cūku intensīvo audzēšanu (turpmāk – LPTP Secinājumi). Izvērtējot Ziņojumu un Eksperta Atzinumā konstatēto, norādāms, ka, veicot Paredzētās darbības sagaidāmās ietekmes (un atbilstības LPTP SEL) novērtējumu, piemēram, vērtējot atbilstību Secinājumu 31. LPTP un LPTP SEL attiecībā uz amonjaku, Kompleksā paredzētais putnu mītnes tips klasificēts kā sistēma bez būriem (tiem LPTP SEL noteikti augstāki). Tādēļ Ziņojuma 10. pielikumā secināts, ka prognozētie amonjaka emisiju līmeņi, kas saskaņā ar Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu ir ~ 0,0854 kgNH₃ uz dzīvnieka vietu dējējvistu novietnēs un ~ 0,0756 kgNH₃ uz dzīvnieka vietu jaunputnu novietnēs, nodrošinās atbilstību Secinājumu 31. LPTP SEL. Tomēr, ņemot vērā plānoto sistēmu ar mēslu tūlītēju izvešanu, pastāv pamats uzskatīt, ka uz Paredzēto darbību attiecināmi zemākie Secinājumu 31. LPTP SEL līmeņi, kas noteikti būru sistēmai (uzlabotai būru sistēmai), un šādā gadījumā Paredzētā darbība LPTP SEL neatbilst. LPTP SEL būru un bezbūru sistēmai noteikti, vadoties no mēslu apsaimniekošanas risinājumiem, kur bezbūru sistēmās mēsli uzkrājas uz novietnes grīdas vai zem tās. Minētās atšķirības arī ir galvenais pamatojums tam, ka LPTP SEL bezbūru sistēmām noteikti augstāki.
5. Papildus, izvērtējot Ziņojumā un tā 9. pielikumā "*Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums*" (turpmāk – 9. pielikums) sniegto informāciju par emisiju gaisā veidošanos, emisijas avotu raksturojumu, to novērtējumu un pasākumiem iespējamo ietekmju mazināšanai, kā tas noteikts Programmas IV daļas 1.8.2., 1.12., 3.2.1., 3.2.4. apakšpunktos, Birojs secina, ka, pārstrādātajā emisiju un smaku novērtējumā jānovērš arī turpmāk norādītās nepilnības:
- 5.1. Ziņojuma 3.10. nodaļā norādīts, ka plānots uzstādīt (kā rezerves katlu) sadedzināšanas iekārtas ar LNG (ar šādu saīsinājumu apzīmē sašķidrināto dabas gāzi) degļiem, taču pārējās Ziņojuma nodaļās un pielikumos tiek vērtēti procesi, kuros izmanto dabas gāzi no pieslēguma centrālajiem tīkliem. Nepieciešams novērst pretrunas Ziņojumā, tomēr, ja paredzēts izmantot sašķidrināto dabas gāzi, jāveic atbilstoši pārrēķini emisiju novērtējumā.

- 5.2. Ziņojuma 3.3.8. nodaļā norādīts, ka “*Biomassas sadedzināšanas katlagregātu konstrukcija tiks paredzēta īpaši zemas kvalitātes kurināmajam – šķeldai, mežistrādes šķeldai ar zāģu skaidu un koksnes mizas piejaukumu un enerģētiskai šķeldai, kas ražota no ciršanas atliekām.*” Taču maksimālā kurināmā aprēķinā un CO₂ emisiju aprēķinos tiek izmantota zemākā sadegšanas siltuma vērtība (3,26 GJ/ber. m³), kas atbilst kurināmajai šķeldai nevis koksnes atlikumiem³, līdz ar to tiek iegūts aptuveni par 17 % mazāks maksimālā kurināmā apjoms un zemākas emisiju vērtības. Nav norādīts, kāds kurināmā blīvums izmantots pārejai uz GJ/kg. Aprēķinos veicamas atbilstošas korekcijas.
- 5.3. Salīdzinot izvēlētos emisijas faktorus Ziņojuma 9. pielikumā norādītās metodikas⁴ 1.6- 1. tabulā zemas kvalitātes šķeldai ar aprēķinos izmantotajiem, secināms, ka aprēķinos izmantoti emisijas faktori slapjai koksnei un nekontrolētam emisiju procesam, lai gan šajā tabulā ir atrodami arī emisijas faktori koksnes sadedzināšanas iekārtām, kuras aprīkotas ar elektrostatiskajiem filtriem, kuri Biroja ieskatā uzskatāmi par atbilstošākiem, jo īpaši situācijā, kad netiek pievienoti attīrīšanas iekārtu ražotāju apliecinājumi par filtru efektivitāti un garantēto sasniedzamo emisiju koncentrāciju izplūdē. Birojs vērš uzmanību arī uz to, ka izmantotajā metodikā norādīti emisijas faktori arī kondensējamajām jeb nefiltrējamajām cietajām daļiņām (CPM), kuras jo īpaši būtu jāņem vērā, ja tiek izmantots kurināmais ar augstu mitruma saturu, kā arī minētā avota 1.6-2. tabulā ir norādīts emisijas faktors SO₂ emisijām, kuru aprēķins Ziņojumā nav veikts. Aprēķinos un modeļi veicamas atbilstošas korekcijas.
- 5.4. Ziņojuma 9. pielikumā pievienota atsaucē⁵ uz iekārta ražotāja garantijām attiecībā uz emisiju samazinājumu speciālās konstrukcijas “*Low NOx*” degļiem, Birojs vērš uzmanību, ka ražotājs garantē (ja tiek ievēroti pārējie norādītie degšanas procesa parametri) CO un NO_x emisiju līmeni izplūdē attiecīgi < 10 mg/kWh un < 80 mg/kWh, nevis samazinājuma procentus, līdz ar to aprēķins atbilstoši labojams. Vēršam uzmanību arī uz faktu, ka emisijas avotu A22-A24 jaudas atbilst mazas jaudas gāzes sadedzināšanas iekārtām un to emisijas faktori nav vienādi ar vidējas jaudas iekārtu emisijas faktoriem, aprēķinos veicamas atbilstošas korekcijas.
- 5.5. Ņemot vērā, ka emisiju novērtējums veikts neatbilstoši prasībām, tajā skaitā arī attiecībā uz iespējamajiem siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas avotiem un tajos radītajiem apjomiem, Ziņojuma 5.6. nodaļa pārskatāma un papildināma pēc smaku un emisiju vērtējuma pārstrādāšanas.
6. Papildus, izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par iespējamo smaku veidošanos, smaku avotiem, to novērtējumu un pasākumiem iespējamo ietekmju mazināšanai, kā tas noteikts Programmas IV daļas 1.8.2., 1.12., 3.2.2., 3.2.6. apakšpunktos, Birojs secina, ka Birojs secina, ka, pārstrādātajā smaku novērtējumā jānovērš arī turpmāk norādītās nepilnības:
- 6.1. Atbilstoši atsauces dokumenta par LPTP attiecībā uz intensīvo mājputnu un cūku audzēšanu⁶ (turpmāk – Atsauces dokuments) norādītajam, vērtējot notekūdeņu apsaimniekošanu, jāvērtē ne tikai izmantojamais ķīmisko vielu un enerģijas patēriņš, bet arī trokšņa un smaku emisijas, kas Ziņojumā šajā aspektā nav vērtētas. Ziņojums

³ Izmantojama VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs sagatavotā “*CO₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika 2021. gadam*”.

⁴ AP-42, fifth Edition, Volume I, Chapter 1: “*External Combustion Sources*” 1.6. “*Wood Residue Combustion In Boilers*”, US EPA.

⁵ https://cms.esi.info/Media/documents/66296_1328715251549.pdf.

⁶ *Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs – July 2017*. Izstrādāts saskaņā ar Eiropas Komisijas īstenošanas lēmumu (ES) 201/302 (2017. gada 15. februāris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz mājputnu vai cūku intensīvo audzēšanu; 3.1. nodaļas 3.1. tabula “*Key environmental issues of the major on-farm activities.*”

- atbilstoši papildināms ar trūkstošo vērtējumu vai faktos balstītu pamatojumu, kāpēc ietekmi var uzskatīt par nebūtisku.
- 6.2. Vērtējot smaku emisijas no mēslu pārkraušanas pie jaunputnu mītnēm, izmantots citā objektā veikta mērījuma rezultāts, kas pirmšķietami (iepazīstoties ar aprakstu objektam izsniegtajā piesārņojošās darbības atļaujā) neatbilst Paredzētās darbības situācijai ne pēc putnu turēšanas nosacījumiem, ne mēslu uzglabāšanas un izvākšanas nosacījumiem, kuru raksturojums pat nav salīdzināts Ziņojumā, līdz ar to mērījuma rezultāts nav uzskatāms par atbilstoši izmantojamu.
 - 6.3. Ņemot vērā smaku izplatības nozīmīgo ietekmi uz tuvāko apkārtni, nepieciešams pamatot mēslu apstrādes ceha izvada augstumu⁷, cita starpā ņemot vērā arī nelabvēlīgo meteoroloģisko apstākļu ietekmi (skat. Programmas IV daļas 2.3.6.5. punktā noteikto, arī Eksperta Atzinumu attiecībā uz apkārtējās apbūves ietekmi un citus norādījumus attiecībā uz gaisa un smaku ietekmes modelēšanu).
 - 6.4. Ziņojums papildināms ar faktos un aprēķinos balstītu informāciju, kas ļautu pamatoti izslēgt no vērtējamo smaku (arī citu emisiju gaisā) emisijas avotu kopas olu čaumalu kaltes izvadu un pārējos olu pārstrādes ceha emisiju izvodus. Birojs pievienojas Eksperta vērtējumam, ka šādā pamatojumā būtiskāks par attīrīšanas iekārtas efektivitāti ir garantētās koncentrācijas skaitliskās vērtības izplūdē. Nepieciešamības gadījumā šie avoti iekļaujami modelī.
 - 6.5. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā atrodas citi ražošanas objekti, kuriem ir iespējama piespiedu vai dabiskās ventilācijas sistēmu esamība, Ziņojums būtu papildināms ar smaku un citu emisiju toksikoloģisko raksturojumu un atbilstoši Atsauces dokumentam (4.18.4. nodaļas ieteikumi attiecībā uz smaku monitoringu) arī smaku hedonisko toņu un intensitātes aspektu vērtējumu.
7. Papildu Birojs tālāk norāda arī uz citiem vērtējuma aspektiem, saistībā ar kuriem, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, sniedzama papildu informācija un ietekmes vērtējums.
 8. Attiecībā uz Paredzētās Darbības radītā trokšņa un tā ietekmes novērtējumu saistībā ar Programmas IV daļas 1.8.2., 1.12., 2.3.5., 3.2.2. un 3.2.7. punktu nosacījumiem, Birojs norāda, ka pašlaik tas nepilnīgi nodrošina attiecināmo prasību izpildi:
 - 8.1. Prasības vides trokšņa novērtējumam nosaka Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 16) un Programma, tai skaitā MK noteikumu Nr. 16 1. pielikums noteic novērtējumam izmantojamās metodes. Izvērtējot Birojā iesniegto Ziņojumu un 8. pielikumu "*Trokšņu ietekmes vērtējums*" (turpmāk – 8. pielikums) un trokšņa ietekmes novērtēšanai (izplatības modelēšanai) izmantotās datorprogrammas ievades datus, Birojs konstatē, ka novērtējumam izvēlētas noteiktas metodes, tomēr sniegta selektīvi izvēlēta informācija par ievades datiem, kas neļauj pārliecināties par veiktā vērtējuma atbilstību MK noteikumu Nr. 16 prasībām un novērtēt Ziņojumā izdarīto secinājumu pamatotību:
 - 8.1.1. Ne Ziņojumā, ne 8.pielikumā nav pievienota tabula vai cita veida informācija, kurā būtu apkopoti visi trokšņa avoti, tos raksturojošie parametri, numerācija, ar kādu tie identificējami ievaddatos. Ziņojuma 3.12. nodaļā norādīts, ka identificēti 20 stacionāri trokšņa avoti, bet Ziņojuma 5.7. tabulā apkopota informācija par 5 stacionāro avotu grupām. Sniegtajā trokšņa avotu raksturojumā nav izvērtēti tādi trokšņa avoti kā koksnes biomasas sadedzināšanas iekārtas un to dūmgāzu attīrīšanas iekārtas, tajā skaitā elektrostatiskie filtri, kā arī ražošanas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar

⁷ Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 "*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*"; 26¹ punkts par aprēķinu (modelēšanas) veikšanu, lai izvērtētu, cik augstam jābūt iekārtas dūmenim.

koagulācijas, flotācijas un dūņu atūdeņošanas iekārtu maisītājiem un sūkņiem. Nav pievienota trokšņa avotu karte.

- 8.1.2. Trokšņa novērtējuma ievaddatu pielikumā nav pievienoti faili vai ekrānšāviņi (modeļa iestatījumi jeb *run parameters*), kuri ļautu pārlicināties par izmantoto metodiku un ievaddatu atbilstību Ziņojumā sniegtajam procesu un iekārtu aprakstam, arī par izmantotajiem iestatījumiem attiecībā uz meteoroloģiskajiem raksturlielumiem, zemes virsmas absorbciju, atstarošanās rādītājiem, avotu optimizāciju u.c. Nav pievienoti arī modelēšanā iegūto rezultātu faili (datne - uztvērēji).
- 8.1.3. Ziņojumā (piemēram, 145. lpp.) norādīts, ka ēkās un būvēs, kurās atradīsies troksni radošas iekārtas, tiks izmantoti troksni slāpējoši konstrukciju risinājumi, nenorādot, vai tādi nepieciešamības gadījumā būs arī jumtiem, kuri nodrošinās samazinājumu par 30-50 dB(A), taču netiek norādīts, kāds būs atlikušais iekārtu emitētais troksnis ārpus ēkas, un kā šīs vērtības noteiktas. Līdz ar to nav pamata uzskatīt šos avotus par nebūtiskiem un izslēgt no modelī iekļaujamo avotu saraksta.
- 8.1.4. Ziņojumā norādīts, ka barības bunkuru iepildīšanas pneimatisko iekārtu trokšņa raksturlielumi atbilst līdzīga objekta IVN Ziņojuma sagatavošanā izmantotajiem parametriem, taču Birojs vērš uzmanību, ka šāda informācija izmantojama tikai tad, ja tiek pievienoti atbilstoši mērījumu protokoli, kas ļauj pārlicināties par mērījumos izmantoto standartu atbilstību normatīvos noteiktajiem, kā arī tehniskā informācija (piemēram, motoru jaudas, darba spiediens u.t.m.l.), kas ļauj novērtēt iekārtu salīdzināmību.
- 8.1.5. Teritorijas iekšējo ceļu trokšņa parametri pievienotajos ievaddatu failos atšķiras no Ziņojumā un 8. pielikumā aprakstītajiem. Ziņojuma 8. pielikuma 6. tabulā norādītie satiksmes intensitātes parametri posmam A-C un C-F ir 0,33 kravas auto/h, bet ievaddatos – 0,45, kamēr posmam D-B attiecīgi 0,377 un 0,25 auto/h. Arī barības uzpildīšana silosos Ziņojuma 5.7. tabulā raksturota ar 106,7 dB, bet ievaddatu tabulā – 100,6 dB. Nepieciešams caurlūkot visas pievienotās informācijas pareizību un savstarpējo atbilstību visās Ziņojuma nodaļās un pielikumos un veikt nepieciešamos labojumus gan tekstos, gan modelī.
- 8.1.6. Ziņojumā norādīts, ka putnu mītnes aprīkotas ar konstruktīvu risinājumu ēku galos, kas kalpo kā smakas un troksni mazinošs risinājums, pievienotas trokšņa izkliedes kartes, kurā attēlots šādas barjeras radītais samazinājums, taču nav pievienoti ievaddati, no kuriem būtu redzams, kā šāda barjera ņemta vērā modelī. Vienlaicīgi Birojs vērš uzmanību uz to, ka neatbilstošu dimensiju un konfigurācijas gadījumā barjeras ar gludām virsmām var radīt pretēju efektu – skaņas līmeņa pieaugumu daudzkārtējas atstarošanas rezultātā (skat. norādes Atsauces dokumenta 4.14. nodaļā “*Tehniskie risinājumi trokšņa emisiju mazināšanai*”)
- 8.2. Vides trokšņa esošās situācijas novērtējumā nav vērtēta uzņēmuma SIA “REKA”(reģistrācijas Nr. 40103095813)⁸ darbība ietekme. Nepieciešams atbilstoši papildināt informāciju Ziņojuma 4.10. tabulu, kā arī veikt labojumus fona trokšņa novērtējumā.

⁸Atbilstoši Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes izsniegtajai B kategorijas atļaujai Nr. DA15IB0023, uzņēmums atrodas zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 56680070294, īpašumā “*Lidlauka Sankāļi*”, Krustpils pagastā, LV-5204.

- 8.3. Atbilstoši MK Noteikumu Nr. 16 nosacījumiem vides trokšņa novērtējuma ievades datu parametrs trokšņa emisijai ir skaņas jauda. Saskaņā ar Ziņojumu putnu mītnēs ventilācijas sistēmai paredzēts izmantot tāda tipa ventilatorus kā “*BigDutchman*” – AirMaster Blue 170C-6 modeli vai analogisku. Izvērtējot norādītā ražotāja tīmekļa vietnē pieejamo informāciju par attiecīgā modeļa ventilācijas iekārtu, Birojam neizdevās pārliecināties par ražotāja (attiecīgajam modelim) norādītu skaņas jaudu, tikai ražotāja norādītu informāciju, ka šim modelim raksturīga ekstrēmi zems skaņas līmenis (*extremely low noise level*). Savukārt Ziņojuma 8. pielikumā norādītajā saitē (vadoties no kurā esošām “*lietotāja tehniskām vadlīnijām*” trokšņa novērtējumā izdarīti aprēķini par sagaidāmo ventilācijas iekārtu skaņas spiediena līmeni, tiem darbojoties 100 %, 70 % un 50 % apmērā), konkrētās vadlīnijas (*User Guide*) nav publiski pieejamas (<http://www.stockyardindustries.com/assets/downloads/Fan%20Blue%20Technical%20User%20Guide.pdf>). Tādēļ, lai pārliecinātos par veiktajiem aprēķiniem, nepieciešams rast iespēju arī Birojam iepazīties ar attiecīgajām vadlīnijām, kā arī sniegt skaidrojumu, kādēļ netiek izmantoti ražotāja sniegti dati par ventilatoru (visu veidu) skaņas jaudas līmeni (vismaz pie maksimālās noslodzes). Konkrētajā gadījumā jāpārskatās, ka Birojam ventilatoru radītā trokšņa līmeni (skaņas jaudas līmeni) būs pamats iekļaut atzinumā kā Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumu, jo pat ar samazinātās jaudas iestatījumiem tiek prognozēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Tādēļ nepieciešams sniegt arī papildu skaidrojumu Ziņojuma 8. pielikumā iekļautajiem aprēķiniem, tai skaitā 4. tabulā aprēķinātajām skaņas jaudas vērtībām, jo aprēķinu piemērā identificējams tikai piemērs ventilatoram ar skaņas spiediena vērtību 75 dB(A)), tomēr ventilatori paredzēti atšķirīgi (piemēram, avots Nr. 4 un 5.). No Ziņojuma 8. pielikuma 4. tabulas piezīmēm tāpat noprotams, ka lietotāja tehniskajās vadlīnijās par dažāda veida ventilatoriem un to radīto skaņas spiediena līmeni bijusi pieejama arī atšķirīga informācija saistībā ar distanci līdz avotam (2 m un 4 m).
- 8.4. Nepieciešams precizēt, kura no trokšņa rādītāju tabulās iekļautajām dzīvojamām mājām atrodas mazciemā Sankaļi, kā arī skaidrot, kāpēc vērtētās dzīvojamās mājas atšķiras no tām, kuras iekļautas smaku ietekmes novērtējumā. Ievaddatu labākai uztveramībai nepieciešams skaidrot, pēc kāda principa piešķirti trokšņa avotu numuri putnu mītnu ventilatoriem.
9. Izvērtējot Ziņojumā sniegto plānotās darbības salīdzinājumu ar LPTP Secinājumiem, Birojs secina, ka Ziņojuma 5.2. nodaļā un 10. pielikumā “*Paredzētās darbības atbilstības izvērtējums labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem*” (turpmāk – 10. pielikums) iekļautā informācija un arī pārējās nodaļās pieejamais tehnoloģisko izvēļu pamatojums atbilst Programmas II daļas 3.4. punktā un IV daļas 1.12., 3.1. un 4.1. punktus noteiktajam tikai daļēji, tādēļ vērtējums ir papildināms:
- 9.1. Ziņojuma 10. pielikumā vērtēta Paredzētās darbības atbilstība Atsauces dokumentā par LPTP attiecībā uz intensīvo mājputnu audzēšanu dotajiem risinājumiem, taču nav ņemts vērā tajā norādītais, ka, cik tālu tas attiecas uz plānotajiem ražošanas procesiem un to apjomiem, papildus vērā ņemami arī tādi atsauces dokumenti kā “*No RED iekārtām emitēto vielu monitorings (ROM)*” (Gaisā un ūdenī emitēto vielu monitorings); “*Energoefektivitāte (ENE)*” (Vispārīgie energoefektivitātes aspekti); “*Pārtikas, dzērienu un piena rūpniecība (FDM)*” (Pārtikas un barības ražošana) un citi, atbilstība kuriem nav Ziņojumā izvērtēta vai sniegts pamatojums, kāpēc norādītie dokumenti nav attiecināmi uz Paredzēto darbību.
- 9.2. Vērtējot vides pārvaldības sistēmu ieviešanu (1. LPTP), norādīts, ka plānots ieviest ISO 9001 un ISO 22000 sistēmas, taču Birojs vērš uzmanību uz to, ka šīs sistēmas nav

vides pārvaldības sistēmas, bet kvalitātes vadības un pārtikas drošības sistēmas, tāpēc atbilstība 1. LPTP izvērtējama atbilstoši Atsauces dokumenta 5.1.1. punkta norādēm.

- 9.3. Birojs šajā dokumentā atkārtoti neuzskaita tās neatbilstības LPTP Secinājumu atbilstības vērtējumā, uz kurām norādījis Eksperts, bet norāda, ka visi nepieciešamie papildinājumi / labojumi un skaidrojumi iestrādājami Ziņojumā līdztekus labojumiem, kas veicami atbilstoši šajā Biroja vēstulē norādītajam.
- 9.4. Biroja ieskatā Izstrādātāja ir nepareizi interpretējusi 23. LPTP, jo nav novērtēts sagaidāmais Kompleksā kopumā radītā amonjaka emisiju samazinājums izvēlēto tehnoloģisko risinājumu rezultātā. Ne 10. pielikumā, ne Ziņojumā kopumā nav izvērtēti visi amonjaka emisiju avoti, kuri amonjaka emisiju bilances kontekstā ir vērtējami, arī ar mērķi pamatoti izslēgt tos no kopējās bilances, piemēram, nav novērtēti amonjaka emisiju apjomi no mēslu iekraušanas/pāravadāšanas un no apstrādes mēslu kaltē un granulēšanas.
- 9.5. Ziņojuma 10. pielikuma tabulā norādīts, ka tiek plānota kritušo mājputnu sadedzināšana, lai gan tāda atbilstoši Ziņojumam nav paredzēta.
- 9.6. Vērtējot Ziņojumā un tā pielikumos aprakstīto tehnoloģiju, tajā skaitā arī attīrīšanas iekārtu un ietekmju mazināšanas paņēmieni raksturojumu kontekstā ar izvēlēto risinājumu atbilstību LPTP, Birojs secina, ka ne Ziņojums, ne 10. pielikums nesatur informāciju par kritērijiem, atbilstoši kuriem katrā no gadījumiem ir izvēlēts konkrētais tehnoloģiskais risinājums (tā atbilstība). Tādēļ pašlaik nav konstatējams, ka tehnoloģiju un iekārtu izvēlē ņemti vērā Atsauces dokumenta 4. daļas apakšnodalās aprakstītie risinājumi un izvēles kritēriji⁹, kā tas norādīts Programmas II daļas 3.4. punktā. Tā piemēram, netiek pamatots, kāpēc smaku emisiju labākai izkliedei ir izvēlēts risinājums ar barjeru (kuras ietekme cita starpā nav pareizi novērtēta modelējot emisijas, skat. arī Eksperta secinājumus) nevis paaugstināts izvada augstums un palielināts emisiju izplūdes ātrums, netiek sniegta informācija par barjeras virsmas īpašībām (gluda virsma ir vienkāršāk tīrāma izvācot emisiju uzslāņojumus, bet var radīt trokšņa līmeņa pieaugumu atstarošanās efekta rezultātā), tajā skaitā netiek skaidrots, atbilstoši kādiem kritērijiem noteikts barjeras attālums no putnu mītnes sienas. Ziņojumā netiek sniegta informācija par gaisa plūsmām virs kūtsmēslu transportieriem (LPTP par temperatūras un gaisa plūsmas samazināšanu virs kūtsmēslu virsmas). Birojs norāda, ka Paredzētā darbība ir jauna darbība, un tā kā Izstrādātājas rīcībā nav informācijas, kura pilnībā raksturotu radīto emisiju koncentrācijas, sniedzot informāciju tikai par attīrīšanas iekārtu (gaisa un notekūdeņu) efektivitāti (%) un nenorādot ražotāja garantētās koncentrācijas izplūdē, nevar gūt pārliecību, ka tiks nodrošināta atbilstība normatīvu un LPTP mērķlielumu prasībām.
10. Ziņojuma 2. pielikumā sniegts plašs starptautisko un nacionālo vides aizsardzības normatīvo dokumentu uzskaitījums, kuros Izstrādātājas ieskatā varētu būt ietvertas prasības un nosacījumi Paredzētajai darbībai, tomēr iztrūkst vērtējums par atbilstību būtiskajiem normatīvajiem aktiem, kas noteic prasības Paredzētās darbības īstenošanai (Programmas IV daļas 3.1. un 4.1. punkts).
11. Ziņojumā un tā pielikumos sniegto informāciju par energoresursu un siltumenerģijas izmantošanu nepieciešams precizēt atbilstoši Programmas IV daļas 1.7.4.1.punktam (par kurināmā kvalitātes kontroli), tajā skaitā ņemot vērā, ka koksnes pelnus paredzēts pievienot granulējamajiem kūtsmēsliem. Siltumenerģijas izmantošana papildināma ar vērtējumu par

⁹ Piemēram, 4.5. "Techniques for the efficient use of energy" vai 4.10. "Techniques for the reduction of odour emissions" un citas

no putnu mītnēm, mēsļu pārstrādes iekārtas, olu pārstrādes ceihā un citos procesos izdalīto siltumenerģijas daudzumu un iespējamo risinājumu tā efektīvai izmantošanai.

12. Atbilstoši Programmas IV daļas 1.7.4. punktam Ziņojumā precizējama un papildināma informācija par ķīmisko vielu lietošanu, jo Ziņojuma 3.14. tabula nesatur informāciju par uzglabāšanas daudzumiem un uzglabāšanas tvertņu raksturojumu, lietojamo ķīmisko vielu bīstamības klasēm un kodiem atbilstoši drošības datu lapu (DDL) informācijai. Ziņojuma 3.14. tabulā būtu norādāma notekūdeņu un emisiju attīrīšanas procesos izmantojamo skābju un sārmu koncentrācija (vai to diapazoni), kā arī citu notekūdeņu attīrīšanā izmantojamo reaģentu veidi, apjomi, ķīmisko īpašību raksturojums (atbilstoši DDL), arī to uzglabāšanas apjomi, vieta un tvertņu veids. Ziņojums papildināms ar informāciju arī par amonija sulfāta produkcijas fasēšanu, uzglabāšanas apjomiem un cietās frakcijas žāvēšanu vai citām papildus apstrādes procedūrām, atbilstoši izvērtējot to iekļaušanu emisiju un smaku avotu skaitā.
13. Ziņojumā sniegtā informācija par ūdens patēriņu un notekūdeņu apsaimniekošanu (3.3.10. un 3.3.11. nodaļa) precizējama tā, lai tā atbilstu Programmas IV nodaļas 1.8.3. un 1.8.4. punktu prasībām, kā arī papildināms sekojošais:
 - 13.1. Birojs norāda, ka kūtsmēsļu pārstrādes iekārta klasificējama kā 2. kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu¹⁰ pārstrādes iekārta un uz šādām iekārtām, tāpat kā uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, attiecas sanitāro aizsargjoslu nosacījumi¹¹, tajā skaitā aizliegums ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas. Līdz ar to nepieciešams papildus skaidrojums, kā šīs prasības tiks nodrošinātas abos vērtētajos alternatīvu variantos, kā arī pievienojams tādas kvalitātes un mēroga kartogrāfiskais materiāls ar plānoto ūdens urbumu atrašanās vietu un ēku novietojumu, kurā nepārprotami var pārliecināties par minēto prasību ievērošanu.
 - 13.2. Biroja ieskatā Ziņojuma 3.3.11. nodaļā norādītie ražošanas notekūdeņu piesārņojuma koncentrāciju līmeņi neatbilst tipiskiem putnu fermu notekūdeņiem, jo īpaši attiecībā uz suspendētājām vielām, fosforu un ķīmisko skābekļa patēriņu. Neatbilstošu parametru izmantošana var novest pie neefektīvu attīrīšanas metožu un/vai ķīmisko reaģentu izvēles. Tā kā būtiskākais ir nodrošināt atbilstošas piesārņotāju koncentrācijas izplūdē¹² pēc attīrīšanas iekārtām, iekārtu ekspluatācijai (Paredzētās darbības pieļaušanai) nozīmīgi, lai tādas tiek nodrošinātas.
 - 13.3. Ziņojumā sniegts attīrīšanas iekārtu darbības principa apraksts, taču šobrīd iztrūkst tāda būtiski svarīga informācijas daļa, kā iekārtu atsevišķo mezglu ražība, darba tilpumi, buferrezervuāru tilpumi ieplūdē un izplūdē, kuri pamatoti ar faktisko plūsmu datiem, nodrošinājums pret notekūdeņu un darba šķīdumu noplūdi augsnē un gruntī, piesārņojuma kontroles apraksts pirms notekūdeņu novadīšanas vidē. Ziņojums atbilstoši papildināms un rekomendējams tam pievienot attīrīšanas procesa tehnoloģisko shēmu.
 - 13.4. Ziņojuma 3.3.4. nodaļā norādīts, ka olu pārstrādes tehnoloģisko iekārtu mazgāšanai izmantos *Clean in Place* tipa iekārtas. Nepieciešams precizēt, kādas ķīmiskās vielas un cik lielos daudzumos tiks izmantotas šajā procesā, kāda sastāva un temperatūras notekūdeņi veidosies, kāds ūdens daudzums tiks patērēts vienā tīrīšanas ciklā, jo

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1069/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula), 9. pants

¹¹ Skat., 1997. gada 5. februāra "Aizsargjoslu likuma" 28. un 55. pantus.

¹² Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumi Nr. 118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti".

- attiecīgais Paredzētās darbības process radīs vienu no lielākajiem notekūdeņu daudzumiem, bet ķīmisko vielu lietojums var ietekmēt notekūdeņu attīrīšanas dūņu kvalitāti.
- 13.5. Ziņojumā norādīts, ka notekūdeņu avārijas noplūžu novēršanai “*tiks izskatīta iespēja noslēgvārsta ierīkošanai Kompleksa teritorijā esošajā novadgrāvī/ novadcaurulē, kas tālāk savienojas ar ūdensnoteku “Babraunīca”*”. Ņemot vērā ražošanas notekūdeņu sastāvu un iespējamo kaitējumu videi, kāds var rasties šādu noplūžu gadījumā, risinājumam, kas uz laiku ļauj pilnībā pārtraukt notekūdeņu izplūdi vidē, jau sākotnēji būtu jābūt kā neatņemamai attīrīšanas iekārtu sastāvdaļai.
 - 13.6. Ziņojumā (raksturojot notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu) nav norādīts, kur un cik lielos apjomos līdz realizācijai apsaimniekotājiem tiks uzkrātas attīrīšanas procesā radušās dehidrētās dūņas. Jānorāda, kādus un cik regulāri testus paredzēts veikt piesārņojuma līmeņa noteikšanai gadījumos, kad tās tiks nodotas apsaimniekotājiem vai pievienotas kūtsmēsliem pirms granulēšanas.
 - 13.7. Ņemot vērā jaunputnu mītnu attālināto novietojumu attiecībā pret pārējiem objektiem Kompleksā, precizējams, vai nokrišņu ūdeņu attīrīšana tiks nodrošināta, izmantojot abiem iecirkņiem kopēju attīrīšanas iekārtu, vai tiks uzstādītas vairākas (atbilstoši precizējamās arī lietus notekūdeņu novadīšanas vietas vidē). Ziņojums papildināms ar informāciju par no jumtiem savākto nokrišņu ūdeņu attīrīšanu un novadīšanu. Vēršam uzmanību, ka Ziņojumā norādītā naftas produktu koncentrācija – *mazāk par 5 mg/l* - novadāmajos nokrišņu ūdeņos neatbilst normatīvu prasībām, uz ko atkārtoti norādījis arī Dienests.
14. Programmas IV daļas 1.8.5. un 1.8.6. punktus noteikts, ka Ziņojumā jāsniedz ražošanas procesos radīto atkritumu daudzuma, atkritumu apsaimniekošanas risinājumu raksturojums, tostarp informācija par dažādu veidu atkritumu uzglabāšanu, apstrādi, utilizāciju un drošības nosacījumiem. Ziņojumā sniegtā informācija papildināma, ņemot vērā turpmāk norādīto:
 - 14.1. Ziņojuma 3.3.6. nodaļa “*Putnu mēslu apsaimniekošana*” jāpapildina ar informāciju, kā tiks nodrošināta vienmērīga tādu papildus izejvielu kā pelni un notekūdeņu dūņas pievienošana granulējamajai masai, kā arī jāskaidro, mēslu bufertvertņu tilpumu atbilstība tehnoloģiskajām jaudām (ražībai) gan pirms, gan pēc žāvēšanas.
 - 14.2. Ziņojumā norādīts, ka daļa saražoto granulu tiks realizēta kā neiekota beramkrava, tādēļ nepieciešams precizēt informāciju par nefasētā mēslojuma uzglabāšanu, kā arī pamatojums tam, ka šāda veida uzglabāšana nav vērtējama kā smaku avots.
 - 14.3. Ziņojumā (3.3.8. un citās nodaļās, 3.21. attēlā) norādīts, ka biomasas katlumājā radušies pelni var tikt izmantoti kā piedeva granulējamajiem kūtsmēsliem. Ņemot vērā, ka smago un vieglo pelnu (no cikloniem un filtriem) ķīmiskais sastāvs ir atšķirīgs (galvenokārt attiecībā uz smago metālu koncentrācijām, bet arī pēc slāpekļa un fosfora koncentrācijām), Ziņojums papildināms ar informāciju, vai dažādās pelnu frakcijas tiks savāktas atsevišķi un kā un cik bieži tiks noteikta pelnu piesārņojuma pakāpe un īpašības, kādi būs kritēriji to izmantošanai mēslojuma ražošanā.
 - 14.4. Ziņojuma 3.3.11. nodaļas apakšpunktā “*Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana*” kā viens no variantiem koagulācijas procesa dūņu apsaimniekošanai norādīts arī žāvēšana “*Kompleksa mēslu žāvēšanas iekārtās un pievienošana organiskam mēslojumam*”. Līdz ar to Ziņojums papildināms ar informāciju, kā un cik bieži tiks noteikta dūņu kvalitāte, kādi būs kritēriji to izmantošanai mēslojuma ražošanā.
 - 14.5. Ziņojuma 3.3.12. nodaļā nenumurētā tabula papildināma ar informāciju par uzņēmumā vienlaicīgi uzglabājamo atkritumu daudzumu un uzglabāšanas tvertnēm. Ņemot vērā

to, ka šāda informācija būs nepieciešama piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanai, Ziņojums būtu papildināms arī ar informāciju par citu atkritumu apsaimniekošanu (piemēram, tādu atkritumu veidu kā specializētā apgērba, naftas produktus saturošu notekūdeņu no attīrīšanas iekārtām, atkritumu noražošanas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu sietiem un jonu apmaiņas sveķu prognozētajiem daudzumiem un apsaimniekošanas risinājumiem).

- 14.6. Vēršam uzmanību, ka Ziņojumā būtu precizējamas atsauces uz būvniecības atkritumu pārvadāšanas noteikumiem un noteikumiem par būvnormatīviem, pārliecinoties par to spēkā esamību.
15. Ziņojuma 5.13. nodaļā nav sniegta informācija par ķīmisko vielu uzglabāšanas apjomiem un Ziņojumam nav pievienotas nedz drošības datu lapas (DDL), nedz informācija par vielu un reaģentu bīstamību.
16. Ņemot vērā augsto notekūdeņu piesārņojuma pakāpi un apstākli, ka attīrītie notekūdeņi tiks novadīti vidē, Ziņojuma 5.13. nodaļa papildināma ar informāciju par risinājumiem neatīrītu vai neatbilstoši attīrītu notekūdeņu nonākšanai vidē (tajā skaitā monitoringa pasākumiem) un risinājumiem avārijas situācijās (Programmas IV nodaļas 1.8.3. un 18.4. punktus norādītais). Atbilstošas korekcijas veicamas arī 8.2. tabulā *“Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju raksturojums”*.
17. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju par tehnoloģisko procesu norisi un nepieciešamo parametru uzraudzību un kontroli, Birojs konstatējis, ka ir vairāki kontrolējami parametri un procesi, kurus nevar noteikt automātiski, bet uz kuru izmaiņām jāreaģē pēc iespējas ātrāk vai tie jāveic regulāri (piemēram, veterinārā uzraudzība, putnu barības ražošanas uzraudzība, olu produkcijas kvalitātes kontrole, dzeramā ūdens kvalitātes kontrole u.c.). Lūdzam skaidrot, vai tiek paredzēta arī laboratorijas izveide uz vietas Kompleksā.
18. Ziņojuma 9. nodaļa *“Pasākumi vides kvalitātes monitoringam”* jāpapildina ar informāciju par pelnu un notekūdeņu dūņu kvalitātes uzraudzības un kontroles pasākumiem, kā arī trokšņa un smaku pārvaldības pasākumu plānu (atbilstoši 1. LPTP). Jāpārskata pārējo Atsauces dokumentā iekļauto vidiskās pārvaldības sistēmas elementu un citos LPTP norādīto monitoringa pasākumu (piemēram, amonjaka, slāpekļa, fosfora emisiju) iekļaušana kopējā monitoringa sistēmā.
19. Ziņojumā atbilstoši Programmas IV daļas 2.3.6.5. punktam precizējama informācija 4.8. *“Meteoroloģisko apstākļu raksturojums”*, papildinot to ar Paredzētajai darbībai nelabvēlīgu apstākļu raksturojumu, īpaši ņemot vērā to ietekmi uz smaku emisiju izplatību.
20. Birojs vērš uzmanību, ka Ziņojumā izmantotais kartogrāfiskais un ilustratīvais materiāls kopumā ir nekvalitatīvs un ar īpaši zemas kvalitātes apzīmējumiem, neatbilstošs Programmā norādītajām prasībām un atsevišķos gadījumos satur informāciju, kura neatbilst Ziņojuma saturam:
 - 20.1. Saskaņā ar Ziņojumu plānotā darbība neparedz gaļas produkcijas ražošanu, taču šāda produkcija ir norādīta attēlā 3.1. *“Paredzētās darbības modelis”*.
 - 20.2. Ziņojuma 3.2. attēla *“Kompleksa darbības tehnoloģiski principiālā shēma”* kvalitāte ir zema un atbilstoši tam tiek piedāvāti trīs risinājumi kritušo putnu likvidācijai un četri mēslu apsaimniekošanai, bet Ziņojumā vērtēts tikai viens risinājums – nodošana operatoriem ar atbilstošām atļaujām šādas darbības veikšanai.
 - 20.3. Pievienotās mēslu žāvēšanas iekārtas shēmas (3.17. attēls), ķīmiskās gaisa attīrīšanas sistēmas (skruberā) darbības shēmas (3.18. attēls), UV lampu filtra darbības shēmas (3.19. attēls) un aktīvās ogles filtru darbības principiālā shēmas (3.20. attēls) apzīmējumi ir angļu valodā un nesalasāmā kvalitātē, UV filtru shēmā norādīts, ka tajā

- paredzēts izmantot katalizatoru, bet par tā darbību un nozīmi attīrīšanas efektivitātes nodrošinājumā Ziņojumā informācija netiek sniegta.
- 20.4. Mēsļu žāvēšanas un granulēšanas procesa shēmā (3.21. attēls) pirmšķietami ir norādītas vienas dienas ražošanas jaudas, taču tas netiek norādīts ne pie mērvienībām, ne paskaidrojošā parakstā.
 - 20.5. Attēlu 3.26. un 3.27. zemā kvalitāte neļauj novērtēt to satura atbilstību Ziņojumā sniegtajai informācijai; plānoto inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietojums (attēls 3.26.), kas ir Atzinuma sagatavošanai nozīmīgas informācijas avots, tā labākai uztveramībai būtu pievienojams kā atsevišķs elektroniskā formāta dokuments, cita starpā norādot arī mērogu, kādā tas sagatavots.
 - 20.6. Paredzētās darbības vietas alternatīvu attēlojumā 4.1. attēlā pievienotā informācija par attālumiem līdz tuvākām dzīvojamām mājām nav saskatāma, attēlu uztveramību apgrūtina arī tas, ka vienā attēlā attēloti abu alternatīvu ēku novietojumi, nav norādīts kartogrāfiskā materiāla mērogs.
 - 20.7. Ziņojumā un Pielikumā pievienotajās trokšņa vērtējuma kartēs nav saskatāmi vērtēto uztvērēju (dzīvojamo ēku) nosaukumi, apzīmējumi ir zemā kvalitātē.
 - 20.8. Ziņojumā un Pielikumos pievienotās emisiju un smaku vērtējuma kartēs nav norādītas teritorijas, kurās nav jāvērtē atbilstība normatīvos noteiktajām prasībām, izņemot fona kartes; nav norādīti maksimālo vērtējamo koncentrāciju noteikšanas punkti.
 - 20.9. Ziņojuma 12. pielikumā pievienotā informācija par aizsargjoslām papildināma ar detalizētāku informāciju attiecībā uz plānoto dziļurbumu un ražošanas ēku novietojumu, ņemot vērā, ka sanitārā aizsargjoslas nosacījumi attiecas arī uz mēsļu (2. kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts) pārstrādes iekārtu¹³, to nosakot no objektu ārējās robežas vai ārējās malas un ņemot vērā, ka tajā aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas. Pēc iekārtu novietojuma precizēšanas vērtējams, vai nav nepieciešams veikt atbilstošas izmaiņas arī trokšņa un emisiju un smaku avotu izvietojumā kā arī novērtējams, vai nepieciešama atkārtota modelēšana.
21. Birojs pielikumā nosūta Eksperta Atzinumu, saņemtās Pašvaldības, Dienesta un Veselības inspekcijas atsaukšanas par sagatavoto Ziņojumu. Birojs neuzskata par lietderīgu atsevišķi uzskaitīt atzinumā un atsauksmēs ietvertos komentārus, bet nosūta tos pielikumā. Birojs norāda, ka Atzinums un atsaukšanas izvērtējamas un nepieciešamie papildinājumi / labojumi un skaidrojumi iestrādājami Ziņojumā līdztekus labojumiem, kas veicami atbilstoši šajā Biroja Lēmumā norādītajam.

Lēmums: Ņemot vērā iepriekš minēto, konstatēto Ziņojuma nepilnību būtību, kā arī pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta ceturto daļu, Birojs nolemj, ka Ziņojums pārstrādājams.

Pirms pārstrādātā Ziņojuma iesniegšanas to nepieciešams caurlūkot, lai pārliecinātos, ka veiktās izmaiņas un korekcijas tiek atbilstīgi ņemtas vērā un iestrādātas arī citās Ziņojuma nodaļās. Nepieciešams pārliecināties, ka visos saistītajos aprēķinos un modeļos, tajā skaitā emisiju gaisā un trokšņa novērtējumā, tiek izmantoti vienādi pieņēmumi (piemēram, Ziņojumā vienādi koriģēt ventilatoru darbības intensitāti, ņemt vērā apbūves īpatnības u.c.). Pārskatu par veiktajiem labojumiem rekomendējam noformēt tabulas veidā, norādot, kur un ar kādu informāciju Ziņojums ir papildināts, vai argumentēt, kādēļ tas nav darīts. Ziņojuma aktuālo redakciju

¹³ Atbilstoši 1997. gada 5. februāra Aizsargjoslu likuma 28. panta 2.¹ punkta otrajai daļai, aizsargjoslas platumam ap mēsļu pārstrādes iekārtu jābūt 50 m.

nepieciešams sagatavot, publiskot un iesniegt izvērtēšanai Birojā, ievērojot Novērtējuma likumā un Noteikumos Nr. 18 ietvertās prasības.

Ziņojuma aktuālo versiju (elektroniski un divos eksemplāros papīra formātā) nepieciešams sagatavot, publiskot un iesniegt izvērtēšanai Birojā, ievērojot Novērtējuma likumā un MK noteikumos Nr. 18 ietvertās prasības.

Pielikumā:

1. Biroja pieaicinātā gaisa un smaku piesārņojuma novērtēšanas jomas Eksperta 2021. gada 11. jūnija atzinums par Ziņojumā ietvertā gaisa un smaku ietekmes novērtējumu (noraksts);
2. Pašvaldības 2021. gada 21. maija vēstule Nr. 2.1-8/21/743 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “GALLUSMAN” plānotai darbībai – olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveidei Krustpils novada Krustpils pagastā.*
3. Dienesta 2021. gada 8. jūnija vēstule Nr. 2.3/1205/DA/2021 *“Par SIA “GALLUSMAN” paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2. redakciju”.*
4. Veselības inspekcijas 2021. gada 4. jūnija vēstule Nr. 4.6.2.-10./407 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.*

Direktora pienākumu izpildītājs, daļas vadītājs
Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja (*paraksts**) Iveta Jēgere

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Direktora pienākumu izpildītājs, daļas vadītājs; Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja
(*paraksts**) Iveta Jēgere

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. GALLUSMAN SIA info@gallusman.eu

1. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GEO CONSULTANTS" Olīvu iela 9, Rīga, Latvija,
LV1004 gc@geoconsultants.lv

Valsts vides dienests

DAUGAVPILS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Raiņa iela 28, Daugavpils, LV-5401, tālr. 65423219, e-pasts daugavpils@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Daugavpilī

08.06.2021Nr.2.3/1205/DA/2021

Vides pārraudzības valsts birojam
Nosūtīšanai eAdresē

**Par SIA „GALLUSMAN” paredzētās darbības
ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2. redakciju**

Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde (*turpmāk – VVD Daugavpils RVP*) iepazīs ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „GEO CONSULTANTS” iesniegto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2. redakciju (*turpmāk – Ziņojums*) par SIA „GALLUSMAN” paredzēto darbību – olu un olu produktu ražotnes kompleksa izveidi Krustpils pagastā, Krustpils novadā, un norāda, ka attiecībā uz Ziņojumu VVD Daugavpils RVP iebildumu un ierosinājumu nav.

Vienlaicīgi informējam, ka Ziņojuma 60. lpp. ir sniegta norāde, ka lietus notekūdeņu attīrīšanas iekārtām jānodrošina lietus notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte suspendētām vielām - mazāk par 35 mg/l, savukārt, naftas produktiem - mazāk par 5 mg/l. Vēršam uzmanību, ka pēc ~700 m attīrītie notekūdeņi ieplūst valsts nozīmes ūdensnotekā „Babraunīca”, kurā saskaņā ar MK 12.03.2002. noteikumu Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” prasībām, naftas produktu koncentrācija ūdenī nedrīkst pārsniegt 0,1 mg/l. Līdz ar to, pamatojoties uz piesardzības principu, lai nepasliktinātu valsts nozīmes ūdensnotekas „Babraunīca” ūdeņu kvalitāti, jānodrošina, ka attīrīto notekūdeņu izplūdes vietā naftas produktu koncentrācijai jābūt $\leq 0,1$ mg/l. Lūdzam iekļaut Ziņojumā augstāk minēto informāciju.

Vienlaicīgi lūdzam informēt VVD Daugavpils RVP par pieņemto lēmumu attiecībā uz augstāk minēto Ziņojumu.

Direktore

I. Lobanoka

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Brokāne 654 25731
aina.brokane@vvd.gov.lv

Medvedeva 28665977
jevgenija.medvedeva@vvd.gov.lv